

BIK

BYDGOSKI INFORMATOR KULTURALNY / 01.25

nr 01 (557) ROK MMXXV
ISSN 1232-4450 / INDEX 38139x
nakład 1000 egz.

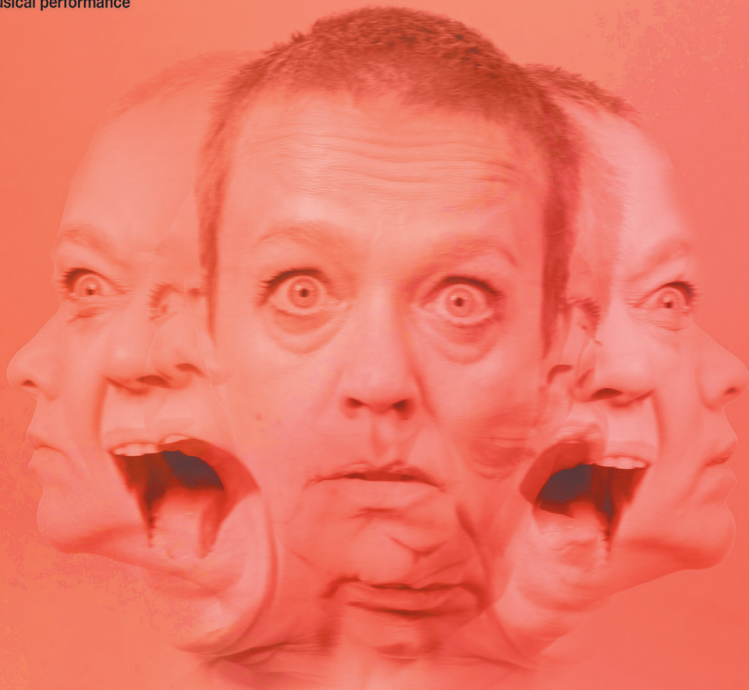
Teksty:

Jaruszewski, Kładź-Kocot,
Tabaczyński, Waligórski

Kobiety Szekspira

-spektakl muzyczny

The Women of Shakespeare
-musical performance

poezja / poetry

Karolina Sałdecka

reżyseria / direction

Katarzyna Chmara-Collins

występują / cast

you.Guru
muzyka / music

Artur Maćkowiak
Michał Lutrzykowski
Piotr Waliszewski

Katarzyna Chmara

wydarzenia:

Adria Art.....	16
Akademia Muzyczna	16
Bydgoskie Centrum Sztuki	17
Biblioteka UKW	18
Klub „Arka” BSM	19
Dom Kultury „Orion” BSM.....	19
Galeria Miejska bwa	19
Filharmonia Pomorska im. I.J. Paderewskiego.....	21
Galeria Autorska Jan Kaja i Jacek Soliński	23
Kino Jeremi.....	23
Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury.....	24
Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera	27
Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego	28
Dom Kultury „Modraczek”	33
Opera Nova.....	33
Pałac Młodzieży	35
Galeria Pleszyski Kobra	37
Stowarzyszenie Pracownia	37
Otwarta Przestrzeń Światłownia.....	37
Teatr Kameralny	39
Towarzystwo Muzyczne im. I.J. Paderewskiego.....	40
Teatr Polski.....	40
WiMBP im. dr. Witolda Bełzy.....	42
Miejskie Centrum Kultury	43
Barka „Lemara”	45
Zespół Pałacowo-Parkowy w Ostromecku	45
Dom Liter	46
Galeria Wspólna	48

redaktor naczelny:

Michał Tabaczyński

michal.tabaczynski@mck-bydgoszcz.pl

redaktorka wydania:

Emilia Walczak

emilia.walczak@mck-bydgoszcz.pl

spis treści:

17.

Marta Kładź-Kocot

2

Opowieści niewydarzone (cz. 5)

Jarosław „Bisz” Jaruszewski

5

Bocian, Bisio i piec

Miłosz Waligórski

7

Szloch ponad miastem

Michał Tabaczyński

11

Na okładce: Alice Cazenave, *Oddech*. Zob. s. 20–21.

BIK 1/2025 (557), Rok MMXXV, nakład 1000 egz., dystrybucja: bezpłatny, wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, dyrektorka: Marzena Matowska, 85-056 Bydgoszcz, ul. Marcinkowskiego 12–14, mck-bydgoszcz.pl, redaktor naczelny: Michał Tabaczyński, zastępczyni redaktora naczelnego: Emilia Walczak, redakcja: Szymon Andrzejewski, Kuba Ignasiak, Monika Grabarek, korekta: Emilia Walczak, skład, opracowanie graficzne: Irmina Pisarek, redakcja: tel. 523 077 124, bik@mck-bydgoszcz.pl, ul. Podwałe 15/3, druk i oprawa: Polraster, BIK w sieci: facebook.com/bik.bydgoszcz.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów oraz zmiany tytułów. Nie ponosi odpowiedzialności za treść programów placówek kulturalnych oraz materiałów informacyjnych i graficznych. Reklamodawcy ponoszą pełną odpowiedzialność za skutki prawne wynikłe z opublikowania dostarczonych przez siebie materiałów. Opinie prezentowane przez autorów nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem redakcji i wydawcy.

MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY
w Bydgoszczy

Instytucja kultury
miasta Bydgoszczy

BYDGOSZCZ

BYDGOSZCZ
MIASTO
MUZYKI
UNESCO

17.

Tekst: Marta Kładź-Kocot

Stanisław Lem zwykł był nazywać swoją prozę eksperymentem filozoficznym w warunkach skrajnych. Stwierdzenie to zawsze wydawało mi się niezwykle trafne. Weźmy *Eden*: człowiek styka się z cywilizacją ewidentnie totalitarną, złożoną z dwóch ras, z których jedna bezlitośnie eksterminuje drugą. W takich warunkach pytanie o granice poznania staje się jałowe, ustępując bezradności, zawieszonym w próżni etycznym znakom zapytania. Albo *Solaris*: co by było, gdybyśmy zetknęli się z myślącym oceanem, z bytem tak da-

lece nas przekraczającym, że zaczyna generować skojarzenia z boskością i prowadzi bohaterów do snucia jałowych fantazji o ułomnych bóstwach? Co by było, gdyby człowiek z badacza wszechświata stał się przedmiotem badania, gdyby ów podmiot – ocean – umiał wydobyć z jego psychiki najgłębsze zranienia, zmaterializować je i sprezentować rozpaczonemu poszukiwaczom kontaktu? Co by było, gdyby szaleństwo okazało się sprawniejszym narzędziem zgłębiania rzeczywistości niż reżim naukowego opisu?

I wreszcie *Podróż dwudziesta pierwsza*, opowiadanie z *Dzienników gwiazdowych* bodaj najciekawszego Lemowego bohatera, Ijona Tichego. Co by było, gdyby ziściły się transhumanistyczne sny i człowiek mógł dowolnie sterować własną cielesnością? Lem idzie tu w parodię, w radosną groteskę, z szaleńczą uciechą szkicując na ilustracjach do tego opowiadania „kobietę-taboretę” czy jednonogą „trojanekę z dzieckiem”. Pytania stawia jednak całkiem poważne, a wnioski wysnuwa skrajnie pesymistyczne. Być może ludzkość, otrzymawszy taką władzę, zatraciłaby się w wymyślnym i bezmyślnym hedonizmie. Ijon Tichy, próbując zbadać świat, do którego zawędrował, trafia do klasztoru ojców destrukcyjnych. Zgromadzenie to okazuje się złożone nie z ludzi, a z bytów postludzkich – robotów. Praktykują one osobliwą religię bez Boga – przyjmując, że stwórca nie istnieje, obowiązkiem podmiotu nie jest wychwalanie go, gdyż byłoby to absurdem. Gdy wszystko jest fizycznie i umysłowo możliwe, wiara – połączona z odmową nawracania, które byłoby mentalnym gwałceniem bliźnich – okazuje się aktem świadomej woli, która po prostu trwa. Gdy wszystko jest możliwe, trzeba po prostu uczyć się czegoś, zakotwiczyć w czymkolwiek własną egzystencję. Lem bał się zniewolenia, ale równie mocno bał się wszechmożliwości.

A gdyby tak pobawić się w Lema...?, przysłała mi kiedyś myśl. Gdyby uczynić ten sam gest: zmajstrować jakieś skrajne założenie, wyjąć jedną cegielkę ze świata i sprawdzić, co się stanie?

Poimitowałam sobie zatem Lema, łącznie z jego kostycznym stylem. Wyjęłam ze świata śmierć, usunęłam ją jednak stopniowo. Obdarowałam ludzkość przed-

Być może ludzkość, otrzymawszy taką władzę, zatraciłaby się w wymyślnym i bezmyślnym hedonizmie.

miotem jej najdawniejszych pragnień, wszystkich mitów o rajach sprzed nagryzienia owocu z drzewa poznania dobrego i złego. Tak to szło:

Epidemia nieśmiertelności rozpoczęła się od pojedynczych zmartwychwstań. Znajdowano ciała poza terenem kostnicy, leżące w przypadkowych pozach, spoczywające bezwładnie na posadzce niczym uwiędłe tropikalne rośliny, zwinięte w kłębek jak załązki młodych paproci. Kilku pracowników prosektoriów i zakładów pogrzebowych doznało omdlenia, jeden zszedł na zawał serca. Pielęgniarka ze szpitala w Sydney na widok powstającego ciała doznała takiego przerażenia, że upadła i mocno uderzyła się w głowę. Zanim doprowadzono do końca kilka śledztw w sprawie profanowania zwłok, podejrzewano pracowników przeróżnych trupiarni o głupie figle. Nie sposób jednak było zignorować zjawiska, które mniej wię-

cej w tym samym czasie rozpoczęło się na całym świecie. Nastąpił wówczas przelotny wybuch pomieszanej z entuzjazmem paniki, triumfy zaczął święcić szamanizm z różnych części globu, a wraz z nim wykwitły rozmaite tandetne ezoteryczne sekty, osobliwie pojęciowo łaciate.

Nieśmiertelność rozprzestrzeniała się niczym kręgi na wodzie, z tą różnicą, że nie wygaszała się, lecz przeciwnie – od początkowego pojedynczego zdarzenia, stanowiącego swego rodzaju epicentrum, rozpełzała się i wzmacniała. Nieumieranie stawało się powszechne, choć początkowo tego nie dostrzeżono – życie jest wszak procesem ciągłym, w przeciwieństwie do jednorazowego faktu zgonu, i to, że ktoś wciąż żyje, choć wedle wszelkich znaków na niebie i ziemi powinien być umrzeć, trudno było początkowo zauważyć. Dało się jednakowoż odnotować pewne znaczące wahnięcia w statystykach, a wkrótce zakłady pogrzebowe zaczęły cierpieć przerażającą, niespotykaną nigdy wcześniej zapasć.

Faktowi nieumierania nie towarzyszyło natomiast w najmniejszym nawet stopniu zmniejszenie cierpienia, złagodzenie chorób czy ogólne zelzenie pospolitej ludzkiej nędzy. Słowem – jak było, tak i trwało nadal, tyle że w osobliwym, groźnym budzącym zastygnięciu. Nieśmiertelność nie została bowiem bynajmniej przyjęta z entuzjazmem. Prasa rozpisywała się o niedolach opiekunów osób starszych i niedołężnych, którym nagle zaświtała wizja sprawowania takiej pieczy przez całą wieczność. Gdźienigdzie przebąkiwano o niemożności wyzwolenia się od toksycznych rodziców czy też dalszych przodków, o komplikacjach w prawie spadkowym, o zupełnie na głowie postawionym

następstwie pokoleń. Nastąpił drastyczny spadek liczby urodzeń – bowiem sprawdzenie nowych istnień na świat dotknięty osobliwą katastrofą ontologiczną wydawało się perspektywą odrobinę przerażającą. Nieśmiertelność nie dotknęła co prawda całego globu z dnia na dzień – owszem, pełzła raczej; ludzie umierali dalej, lecz czynili to rzadko, z zauważalną tendencją spadkową. To zjawisko spowodowało z kolei wzrost społecznej podejrzliwości: nikt nie wiedział, jaka jest przyczyna nieumierania, patrzono więc na siebie nieufnie, spodziewając się odkrycia jakiegoś wirusa czy innego osobliwego czynnika, który może się przenosić z człowieka na człowieka. Niektórzy, zwłaszcza młodzi i zdrowi, gorliwie zapragnęli nieśmiertelności, inni natomiast, zwłaszcza tacy, którzy mieli okazję naocznie obserwować jej skutki, bali się jak ognia, że dotknie również ich samych. Pośród tych zaś, którzy ląkał się wiecznego życia, zdarzali się tacy, którzy patrzyli na pozostałych z góry, czując się wybrańcami i mając pewność, że kto jak kto, ale oni na pewno nie umrą. Znajdowali potwierdzenie tego założenia w przekonaniu o własnych niepodważalnych zaletach ciała i ducha. Innym natomiast sen z powiek spędzała obawa, jak to będzie z nimi – umrą czy też nie? Zostali wybrani czy może jednak czegoś im zabrakło – żeby tylko jeszcze wiedzieli czego...

Eksperymenty filozoficzne w warunkach skrajnych muszą, jak widać, przynieść skrajne rezultaty. To nieuchronne.

Lubię tę władzę nad światami, którą daje pisanie. **BIK**

Tekst: Jarosław „Bisz” Jaruszewski

Życiowym przekleństwem Klaudyny była dość nietypowa przypadłość: skłonność, której nosiciele – jeżeli są jej świadomi – traktują jako wstydlivy mankament swojego charakteru, płacąc słone psychiczne koszty ukrywania jej przed wścibskimi oczami świata. Skąd wzięło się to specyficzne zaburzenie? Czy brało początek już z lat dziecięcych, gdy mała Klaudynka zmuszona była przyjąć niewdzięczną rolę mediatora między jej – dobranymi może zbyt pochopnie na podstawie zasady przyciągania przeciwieństw – rodzicami? A może winne są pierwsze lata szkoły podstawowej, podczas których zrozumiała, że jej osobowość nie spełnia żadnych kryteriów akceptacji w kręgach pierwszych,

nad wyraz wymagających, dziecięcych mikrospołeczności? A może musimy cofnąć się jeszcze dalej w przeszłość, przesuwając w palcach genetyczny łańcuszek, aby zobaczyć długi ciąg jej antenetek, które przeżywały swoje życia, robiąc zawsze to, co do nich należało? Kolejne etapy rozwoju Klaudyny – liceum o profilu angielskim, a potem studia filologiczne – były już raczej pokłosiem uformowanych wcześniej dyspozycji, które w dalszej kolejności kazały jej wybierać zawsze to, co wydawało się najmniej problematyczne.

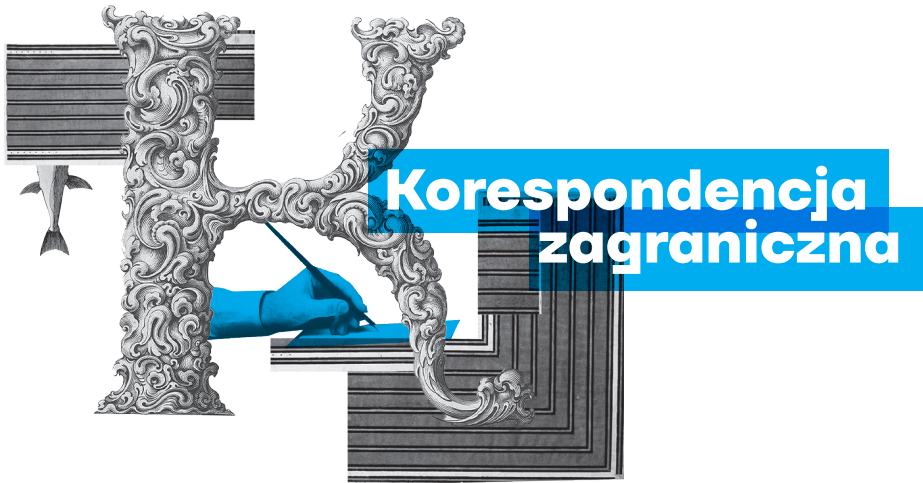
Kiedy pewnego dnia Tomasz, który zamawiał u niej regularnie tłumaczenia (a praca tłumaczki była niejako przeznaczeniem Klaudyny, gdyż przez większość

życia tłumaczyła innych przed sobą i siebie przed innymi), zaprosił ją na kawę, wtedy z braku jakiegokolwiek podręcznej wymówki, zgodziła się; choć precyzyjniej trzeba byłoby powiedzieć: nie potrafiła odmówić. To pierwsze, dość incydentalne *rendez-vous* szybko rozwinęło się w całą serię regularnych spotkań, podczas których Klaudyna, chcąc nie chcąc, neuroplastycznie dopasowywała się do dość rutynowego konstruktu pod tytułem „wizja życia i światopogląd Tomasza”. Przez kilka miesięcy niczym gąbka chłoneła fluidy jego podszytego desperacją optymizmu, nasiąkała życzeniową wiarą w pomyślną przyszłość, dawała się uwodzić ezoteryce skompromitowanych romantycznych rojeń.

To prawda, czasami wołałaby być w gdzieś indziej niż w kącie zatłoczonego McDonalda, w którym kawa – według Tomasza – była idealnym wypośrodkowaniem ceny i jakości, co dla Dusy – którym to zdrobnieniem ochrzcił ją po ich „pierwszym razie” – oznaczało jednak konieczność picia średniej kawy w imię oszczędności w wysokości trzech złotych (które wołałaby wydać, żeby jej nie pić). Podobnie rzecz miała się z kafejkami przy stacjach benzynowych: nie mogła pozbyć się wrażenia, że zabierał ją na przejażdżki właściwie tylko po to, żeby się w tych niby-kawiarniach zatrzymywać i z zadowoleniem godnym lepszej sprawy cieszyć się kawą zamówioną za punkty z lojalnościowej karty. Ale choć czasem wołałaby być gdzieś indziej, to to „gdzieś indziej” było jedynie sferą nieziszczalnych marzeń (wiedziała o tym, przekonała się o tym wiele razy, kiedy próbując iść za przereklamowanym głosem-swojego-serca, raz po raz kończyła

na L4 z obfitym zapasem hydroksyzyny). Więc kiedy pewnego jesiennego wieczoru w Starbucksie zobaczyła w swoich dłoniach kubek z koślawo narysowanym serduszkami i dwoma połączonymi kółeczkami, jej intuicja-po-przejsiach zaczęła szeptać nerwowo swoje gorączkowe: „wołałabym nie”, a Tomasz musiał powtarzać swoje pytanie trzy razy, zanim otrzymał odpowiedź (łudząc się, że nie dosłyszała go w kawiarnianym gwarze, choć o co innego mógł pytać kłęcząc?).

Cóż, przekleństwem Klaudii było to, że zawsze, ale to zawsze – i był to odruch organiczny i bezwarunkowy (któremu sprzeciwić potrafiła się tylko korespondencyjnie: najczęściej po prostu nie odpisując) – mówiła ludziom to, co chcieli usłyszeć. Dzięki temu była powszechnie lubiana, z biegiem czasu osiągała kolejne zawodowe sukcesy, a jej związek zdawał się opoką, nienaruszalną pośród epidemii rozstań. Ale czy była szczęśliwa? Kiedy zapytałem ją o to przy okazji wigilijnego spotkania w naszym biurze tłumaczeń, na ułamek sekundy zobaczyłem w jej źrenicach cień, który siłą został wciągnięty do środka, a potem szybko zagłuszyły go naprędce nafaszerowane pewnością słowa: „Ależ oczywiście”. Dziś zastanawiam się: skoro Klaudyna, nawet wbrew własnej woli, zawsze odpowiadała tak, jak życzyłby sobie pytający, to czy była to odpowiedź, której pragnąłem? Oczywiście życzyłem jej szczęścia, ale... **BIK**

Bocian, Bisio i piec

albo przepisywanie historii z dokładnością do much miejsc po przecinku

Tekst: Miłosz Waligórski

Komarzyca pyta syna:

– Jak było na pierwszej lekcji latania?

– Świetnie, wszyscy mi klaskali.

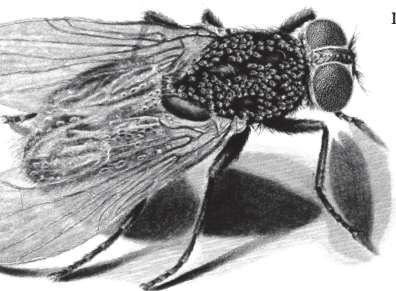
Powiedzmy, że stoję w ciemnościach. Cisza rośnie głucha niczym podwodny koncert wielkopolskiej orkiestry dętej. Jest rok 1946, wrzesień. Wieś Słupy na Pałkach. Przede mną domek z oknem, lampka na parapecie, wokół roznieca się mrok. Za domkiem wiatr płacze ze strachu przed

tym, co nań powypisuje. Wieje. Unoszę wzrok. Półksiężyc gości garstkę dzieci, ich dyndające nóżki są jak sznurki. Jedna z nich zwisa aż po komin. Z tego komina biją białe kłęby, w których grzeją się bociany i wróble. One zawsze razem. Awers i rewers, deszcz i lzy, pan i pies. Bociany i wróble.

Pierwsze stąd odlecą, drugie zostaną. Na razie wszystkie karmią się dymem. Czy ten dym ma wartości odżywcze? Czy to żywność wysokoprzetworzona? Kaloryczna literatura? Czego tu szukają ptaki? Znalazły schronienie w prozaicznych popiołach. W drodze na wyraj – zamiejscowy i miejscowy – przycupnęły sobie, zwabione ciepłem. Komin domu pomyliły z kominem prądów wstępujących, dzięki którym unoszą się pod nieboskłon, aby później lotem ślizgowym mogły przenieść się do następnego kamina. I tak dalej. Dach jest więc ich przystankiem.

Niżej, tuż nad ziemią, widać pasek światła, poziomą szczelinę źle dopasowanych drzwi. Podchodzę i wciskam w nią kamyki spojrzeń. Jeden, drugi, trzeci... Upadają po tamtej stronie, hałasują, ale oni – mężczyzna i pies – tego nie słyszą. Kundel, obojętny swojemu panu jak miniony wtorek, pałęta się pod nogami krzesel i stołu. Służy tylko do tego, aby właściciel mógł hojnie raczyć go kęsami goryczy.

Pan Benedykt brodę ma tak gęstą, że utrzymałby w niej i grzebień, i szczotkę sanitarną marki Dornbracht. Wykrzywia czerwoną twarz, jakby właśnie przyjął pałucki wiatyk (ocet z chrzanem). Prawym okiem patrzy przez oko lewe w głąb siebie, wejrzenia kręcą się po jego wnętrzu, a następnie prawym okiem znów szyją w szeroki świat. I tak na okrętkę. Bisio się zasupał.

Na co dzień kocha zwierzęta, wyznaje jogę i uprawia buddyzm, kołysany nirwaną spaceruje po domu w miękkich łapciach, teraz jednak najwyraźniej coś jest z nim nie tak.

Ten optyk i handlarz guzikami osiadł w Słupach, tam, gdzie zawraca gwizd. Zwiął stąd każdy, kto przy zdrowych nogach. (Przywiązują tu kozy do poniemieckich pianin!). Jego sąsiadów najlepiej byłoby przedstawić na zdjęciu wernakularnym, to znaczy takim, o którym nie wiadomo, dlaczego w ogóle powstało, co się na nim dzieje i kto na nim jest kim. Z tymi ludźmi został Bisio. Może dlatego, że choroba przykuła go do wózka. Poza nią ma obrzęk ślinianek przyusznych, psa Czocho, wysokie ciśnienie i wszystkiego dość (nie mylić z „pod dostatkiem”).

Na upapranej kuchni pyrkoce perkulator, parzy się kawa. „Stadła mi się zachciało!”, pomstuje w duchu. Ma rację. Jego małżeństwo kulało od samego początku. Ona co rusz zrywała zaręczyny (zadręczyny), a on wytrwale nalegał. Zamiast gasić emocje w chłodnicy zapędów, podkreślał temperaturę. I dopiął swego, w końcu wzięli ślub. Szybko jednak się przekonał, że nie jest mu wzajemną. Czyżby był zbyt natarczywy? Miłością chciał wykluczyć jej oczy?

Dziewięć miesięcy po weselu zażądała rozwodu. Wykwaterowała się, a do jego serca kwaterował się gniew. Przed wyjściem poprawiła jeszcze narzutę na kanapie – tak głębokie siedziały w niej narowy. „Ostawia mnie w sztychu, zautomatyzowana modliszka!”. Na podwórku mlasnął silnik syreny 105. Za kółkiem siedział brunet w kozakach ze skóry legwana. „Możemy jechać”, odezwał się ciepłym baritonem. Przytaknęła kiwnięciem głowy

i opuściła Słupy na zawsze, w domu pozostawiając kilka rzeczy, które wkrótce się rozeszły. Bisio je rozpożyczył.

Poza jedną książkę. *Pochodzi się przez całe życie*, taki tytuł nosiła i dotąd jakoś mu nie przeskadzała. Ale dziś na myśl o niej nagle wyskoczył ze skóry i zanim ją odzyskał, kipiał z oburzenia, przeklinał i prychnął po całym mieszkaniu: jednocześnie w przedpokoju, ubikacji, salonie, po kątach kuchni. W końcu wrócił do siebie, na wózek przypominający fotel UFO. Z trudem zespolił ducha z ciałem, po czym zaczął zemstę rozważać na chłodno. Wzbierała w nim podłość, co, nawiasem mówiąc, oznacza, że wciąż na swój sposób kochał tę małomówną, cierpliwą Rebeke (Olimpię, Iwonę, Izoldę). Jak bowiem twierdzą znawcy tematu, perfidia dojrzewa w człowieku razem z miłością.

*

Knuje. Jego oczy nie zdradzają nic dobrego. Z kieszeni spodni sterczy ampułka, w której ciska się mała zawiść o wylupiastych oczach. Bisio łamie szyjkę, wychyla na raz zawartość i rusza do akcji. Wyjmuje książkę z szuflady i otwiera ją na przypadkowej stronie. W wir porywa swój wózek. Kręcąc piruety, jeździ od ściany do ściany i między kartki łapie z powietrza muchy, gzy i komary. Energicznie zamyka na nich tom, śmiga po pokoju i rozkwasza insekty, trzaskając okładkami. Żyjątki wpadają w potrzask nieświadome, że staną się zaraz narzędziem filologicznym.

Stworzą nowy system interpunkcyjny. Pozwolą odkryć drugie dno zbioru opowiadań, który o swoim małżeństwie napisała Rebeka (Olimpia, Iwona, Izolda). Stosownie rozmieszczone muchy przestankowe zmieniają tok kadencji i wydobędą ukryte zna-

W wir porywa swój wózek. Kręcąc piruety, jeździ od ściany do ściany i między kartki łapie z powietrza muchy, gzy i komary.

czenia, zawieruszone między liniami dadzą zupełnie nowe możliwości odczytania. Przysporzą autentyzmu wzruszeniu, które zwija się w wielokropki. Odczarują wreszcie tę historię pełną antymęskich insynuacji.

Bisio pstrzy tekst kleksami. Dokłada mu odzwierzęce apostrofy, asteryski, tyldy i ukośniki. Wbijają czarne truchła w środki myśli o pelzającej wrogości, obcości, nieudanym spółkowaniu... Dodając i odejmując średniki, steruje sensami, uwypukla wątki wzajemnego zrozumienia, zaufania, pięknych uniesień. Stare akcenty rozkłada na łopatki, znad nicości przenosi je w romantyczne okolice. Na nowo urządza zasadzki przecinków. Zaprowadza ład w chaosie byle jakich pauz i dywizów. Kropeczki zbiera z powagą zbieracza kości. Wyręczając los, układa z nich stos – górę szczęścia.

Tak prowadzi polowanie, żeby owadzia interpunkcja odsłoniła utajone sylaby, uleczyła poronione końcówki, przerobiła bezmyślniki w myślники, wydobyla na światło czułe zdania wewnętrzne, istniejące dotąd poza zasięgiem osób czytelnicznych, gdzieś w drugiej przestrzeni, w obrębie chciejstwa, to znaczy życzeniowej nadinterpretacji Bisio. „Trzeba czytać tak, aby jad przekierować na miłość”, roi i dalej łapie komary w papierowy sarkofag.

Wtem stało się coś niespodziewanego. Kroknął książkę na podłogę i zaczął po niej skakać – tak, skakać – bo z wściekłości aż zapomniał, że jest niesprawny od pasa w dół. Z grobową miną hańbił dzieło, udeptując kropki nad i i innymi literami, których dotychczas nie znał polski alfabet. Robił to tak zawzięcie, jakby szło o śmierć, jakby chciał umrzeć za diakrytykę. „Zginie z moich nóg!”, powtarzał z pasją. Podczas tych niszczycielskich płąsów wpadł na jeszcze gorszy, diabelski wręcz pomysł.

U zbiegu ścian zionęła czarna pieczara, w niej grzał się piecyk połączony z kominem. Do tego piecyka Bisio cisnął swoją ofiarę, zamknął za nią żeliwne drzwiczki, przesunął sztabkę. *Pochodzi się przez całe życie zajął ogień.* Książka obróciła się w proch. Zabrakło Małgorzaty, tej, co ratuje rękopisy. Gdy już było po wszystkim, oprawca zgarnął popiół w chusteczkę, starannie związał ją w węzełek i włożył sobie do kieszeni. Popiół był tak miękki, delikatny i wymkliwy, że sam Bóg w dniu Sądu nie utrzymałby go w palcach.

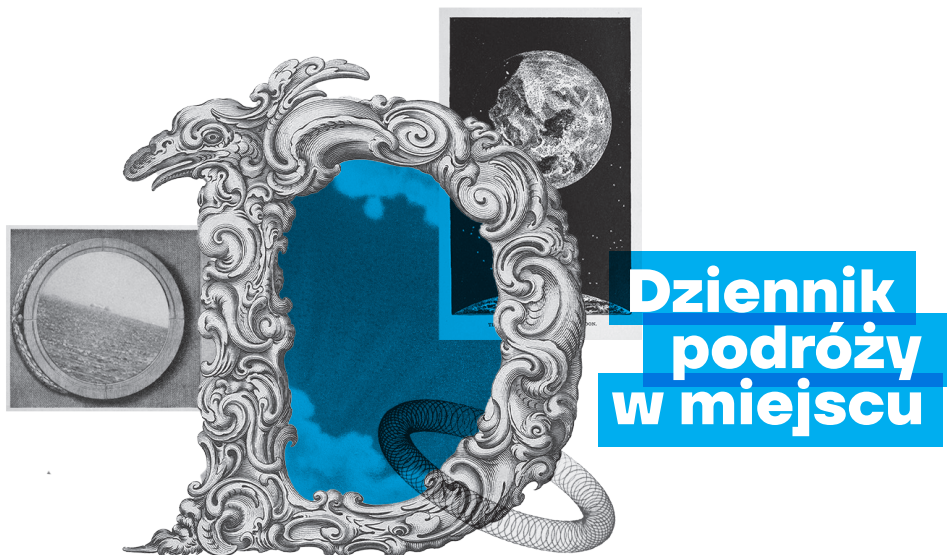
Członki znów ma nieruchome, zawieszane w prawach. Dłońmi ustawia je na rozgrzanych ceglach, które leczą świnkę. Oburącz chwytą się za głowę i jęczy: „Cóż ja najlepszego narobiłem!”. Potem ręce, odjęte od skroni, opadają bezwładnie, dwie otwarte pięści huśtają się nad podłogą jak ciężkie wahadła. Benedykt jest bliski rozpadu. Kupy trzyma się na słowo autora. Duma nad tym, że brak mu wolnej woli, bo każdy jego czyn determinują miłość i nienawiść.

Podjeżdża na wózku do drzwi, schyla się po mój kamień i mówi: „Kamieniu, mieniu, podaj, daj mi wody”, ale kamyk nic, kamyk może dać mu najwyżej półsłówko, poczęstować jakimś zagadkowym aforyzmem, na przykład, że cisza nie jest tym samym, co milczenie. Ale co z tego? W obliczu takiej obojętności materii Bisio może już tylko się pomodlić. (Modlitwa to szept duszy, która tęskni za chmurą wróbla i bocianów).

Za oknem deszcz pada bez życia. Po niebie chyżo mkną chmury. Bisio urodził się tu i tam, umrze też w kilku miejscach. W zasadzie nie wiadomo, żyje czy nie żyje, nieważne. Do jego nóg – są one prawdziwe lub nie – łąsi się Czoch. W nim nadzieja. W pupilu, który zadziera łeb, „Co też tam się u góry dzieje?”. Pod sufitem bimba czarny pająk, lecz to nie pająk jest sprawcą zamieszania w psiej duszy. To wróbelek coś tam robi poezją. Bociany poleciały do Czadu, a on ćwierka sobie w komin, ciesząc się, że komin mimo ulewy tak dobrze niesie głos. **BIK**

Szloch ponad miastem

Tekst: Michał Tabaczyński

Nad Bydgoszczą niósł się szloch. A jeśli nawet nie szloch, to westchnienie (pełne niewysłowionego żalu i wielkiego zawodu). Kto płakał? Kto wzdychał? Był to – jak doniosła „Gazeta” – prezes Bydgoskiej Spółdzielni Spożyców (dawniej: „Społem”) Wojciech Lent. Cóż wytoczyło łzę w oczu pana prezesa, co mu z gardła wyrwało jęk żalu? Biedronka. Ten sklep.

Otóż w miejscu sklepu spożywczego w Rywale otworzyła się Biedronka. Podstępem? Nie, skądże: prezes sam zamknął swój nierentowny sklep BSS-u, wystawił na rynek, zgłosiła się firma Jeronimo Martins. I tu ta dramatyczna historia się właściwie kończy. A dokładnie: kończyłaby się, gdyby nie łzawe do niej posłowie.

„Gazeta” relacjonuje słowa prezesa: „Widziałem z okna gabinetu, co się tam działo w dniu otwarcia. Aż się chciało płakać. Poszedłem do nich i zapytałem, jak idzie. Okazało się, że mieli 2200 klientów. Tyle co my przez miesiąc”. I właściwie to nie wiem, nad czym pan prezes ronił łzę. Bo możliwość, że nad mizerią zarządzanej przez siebie firmy czy własną jako zarządcy nieudolnością – odrzucam od razu. Dopuszczam za to możliwość, że była to po prostu nostalgia – och, ten znany odruch niepogodzenia ze zmianą świata.

No i panu prezesowi się nie dziwię. Albo: nie dziwię się mu aż tak bardzo, jak dziwię się temu, co zobaczyłem póź-

niej. Oto w internetach pojawił się pospólny płacz wielu nostalgików z pokolenia mojego (tak na oko oceniam, oczywiście) i młodszych. Na moje oko: uroczy komunonostalgicy, którzy tamtych zamierzchłych czasów nie pamiętają albo pamiętają je ledwo. Dubravka Ugrešić pisała kiedyś o tej różnicy w pamięci (czyli także: różnicy w nostalgii): „W czasie podróży zdarzało mi się przebywać wśród ludzi, którzy nadzwyczaj ciepło i z entuzjazmem zaczynali nagle mówić o rzeczach dla mnie niezrozumiałych”. Taką sytuację akceptuję. Ale ja nie jestem w podróży, jestem u siebie, otoczony swoimi (także w sensie pokoleniowym).

Nie wiem, skąd smutek. Jeden sklep (mało przyjazny, dość archaiczny, niezbyt tani) został zastąpiony innym. W tych dniach ogłoszono, że został zamknięty ostatni kiosk Ruchu w Polsce – zauważyłem podobny szloch, podobny wylew nostalgii: moi rówieśnicy przypominali, jak to kupowali kiedyś w kioskach „Razem”, „Młodego Technika”, a wreszcie produkty polskich monopoli tytoniowych. Ale zniknięcie kiosków z krajobrazu miast (sam pisałem tutaj elegię na ich zniknięcie już jakiś rok temu) jest czym innym niż zamiana jednego spożywcza na inny.

Zresztą: interesuje mnie w przypadku Rywala coś innego. Estetyka, mianowicie. Rywał, który był całkiem ciekawym przykładem socmodernizmu (nie twierdę, że było to dzieło architektury, ale jego oszczędna i zgrabna forma nie zakłócała tego fragmentu ulicy Gdańskiej), od wielu już lat jest szpetnym artefaktem muzeum architektonicznego postmodernizmu lat 90. (tak, pamiętam, że ludzie bronili wrocławskiego Solpolu, ale naprawdę nie mogłem tego pojąć: owszem, gdyby ująć to w jakiś cudzysłów, urządzić tam muzeum tej kuriozalnej architektury, ale jak to zrobić w centrum miasta?). A akurat pojawienie się tam Biedronki nieco poprawiło sytuację: zlikwidowano te zielone panele, przywrócono pierwotną biel. Jest lepiej (choć wciąż straszy ta absurdalna szklana wieża), ale to i tak najgorszy fragment Gdańskiej.

W artykule „Gazety” wspomniano też budowę hotelu przed Rywalem. Widziałem kiedyś jego wizualizację: sam projekt może nie porywa, ale przynajmniej zapełnia tę lukę, która ziele od kilkudziesięciu lat w tym miejscu Gdańskiej. Coraz mniej bydgoszczan pamięta istniejące w tym

Coraz mniej bydgoszczan pamięta istniejące w tym miejscu budynki, które zburzono chyba na początku lat 70. (przy okazji: to tragiczny okres wyburzeń w naszym mieście, początek okresu dramatycznej zmiany oblicza miasta).

miejscu budynki, które zburzono chyba na początku lat 70. (przy okazji: to tragiczny okres wyburzeń w naszym mieście, początek okresu dramatycznej zmiany oblicza miasta, początek jego upadku, który zakończył się dopiero na progu XXI wieku). A nie jest to miejsce nieistotne dla historii miasta – i nie, wcale nie chodzi mi o to, że istniał tu (od końca XIX wieku?) sklep mleczarni „Dwór Szwajcarski” (*Schweizerhof*). Otóż w nieistniejącym domu na rogu Gdańskiej i Śniadeckich urodził się Walter Rudolf Leistikow. **BIK**

Adresy bydgoskich instytucji kultury »

- » **Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego**, ul. Słowackiego 7, 85-008 Bydgoszcz, tel. 523 210 582, www.amfn.pl
- » **Akademiczna Przestrzeń Kraetywna** przy Wyższej Szkole Gospodarki, **Muzeum Fotografii**, ul. Karpacka 52, 85-164 Bydgoszcz, adres do korespondencji: ul. Naruszewicza 11, 85-229 Bydgoszcz, tel. 52 567 00 07, muzeumfoto@byd.pl, muzeumfoto.byd.pl
- » **Artgallery**, Stowarzyszenie Działań Artystycznych, ul. Gdańska 54, 85-021 Bydgoszcz
- » **Biblioteka UKW**, ul. Szymanowskiego 3, 85-074 Bydgoszcz, tel. 52 326 64 60, biblioteka.ukw.edu.pl
- » **Bydgoskie Centrum Informacji**, ul. Batorego 2, 85-104 Bydgoszcz, bci@visitbydgoszcz.pl, visitbydgoszcz.pl
- » **Bydgoski Instytut Głosu – profesjonalne centrum doskonalenia głosu**, ul. Śniadeckich 21/4, 85-011 Bydgoszcz, tel. 500 347 009, bydgoski.institutglosu@gmail.com, bydgoskiinstytutglosu.pl
- » **Bydgoskie Centrum Sztuki im. S. Horno-Popławskiego**, ul. Jagiellońska 47, 85-097 Bydgoszcz, tel. 668 892 896, bcs.bydgoszcz.pl
- » **Bydgoskie Towarzystwo Heraldyczno-Genologiczne**, 85-165 Bydgoszcz, ul. Tucholska 15/50, prezes Andrzej Nejman
- » **Bydgoskie Towarzystwo Naukowe**, Societas Scientiarum Bydgosciensis, Bydgoszcz Scientific Society, ul. Jezuicka 4, 85-102 Bydgoszcz, tel./fax 523 222 268, btn.bydgoszcz.eu, prezes prof. dr hab. inż. Marek Bieliński
- » **Dom Edukacyjno-Kulturalny „REGNUM”** przy Fundacji „Nowe Pokolenie”, ul. Siedleckiego 12 i ul. Bośniacka 3, dyr. Joanna Dobska, tel./fax 523 711 051, 973 101 280, nowe-pokolenie.pl, fundacja@nowe-pokolenie.pl
- » **Dom Kultury MODRACZEK**, ul. Ogrody 15, tel./fax 523 713 331, modraczek.smbudowlani.pl, e-mail: modraczek.smbudowlani.pl, agnieszka.buzalska@smbudowlani.pl, dyr. Agnieszka Buzalska
- » **Dom Kultury ORION**, ul. 16 płk. Ulanów Włpk. 1, 85-319 Bydgoszcz, tel. 523 487 201, kier. Nicoletta Stachura
- » **ELJAZZ – Centrum Artystyczne**, ul. Kręta 3, 88-117 Bydgoszcz, tel. 523 221 574, 662 152 726, eljazz.com.pl
- » **Filharmonia Pomorska**, dyr. Maciej Puto, ul. Szwalbego 6, 85-080 Bydgoszcz, tel. 52 321 02 34, e-mail: kasa.biletowa@filharmonia.bydgoszcz.pl; filharmonia.bydgoszcz.pl
- » **Fundacja Fotografistka**, ul. Pomorska 68A/1, Bydgoszcz, tel. 508 732 871, fotografistka.pl
- » **Fundacja „Wiatrak”**, ul. Bołtucia 5, 85-791 Bydgoszcz, tel. 523 234 810, wiatrak.org.pl, e-mail: sekretariat@wiatrak.org.pl
- » **Galeria 85**, prowadzi Ewa Pankiewicz, ul. Gdańska 17, 85-006 Bydgoszcz, tel. 523 226 222
- » **Galeria ALIX**, M. i M. Dobeccy, ul. Jezuicka 26
- » **Galeria Autorska Jan Kaja i Jacek Soliński**, ul. Chocimska 5, 85-097 Bydgoszcz, tel. 608 596 314, autorska.pl, galeria@autorska.pl
- » **Galeria Francuska Mistral** przy WSG, prowadzi Henryka Stachowska, ul. Garbary 2, budynek A, tel. 668 705 587
- » **Galeria Innowacji UTP**, ul. Kaliskiego 7, 85-789 Bydgoszcz, kier. dr Anna Bochenek, czynne w godz. 10–17
- » **Galeria MDK1** przy MDK nr 1, ul. Baczyńskiego 3
- » **Galeria Miejska bwa** w Bydgoszczy, dyr. Karolina Leśnik-Patelczyk, Gmach główny (ul. Gdańska 20) wt.–pt. 10.00–18.00, sob.–niedz. 11.30–16.30, wstęp wolny, galeriabwa.bydgoszcz.pl, bwa@galeriabwa.bydgoszcz.pl, tel. 52 339 30 50
- » **Galeria Miejska bwa** w Bydgoszczy (ul. Gdańska 3): wt.–pt. 11.00–18.00, sob. 11.00–14.00, wstęp wolny
- » **Galeria Wspólna** (MCK+ZPAP), ul. Batorego 1/3, 85-104 Bydgoszcz, tel. 523 221 447, galeriawspolna@onet.pl
- » **Galeria Pleszynski Kobra**, 85-079 Bydgoszcz, ul. Kościuszki 27, tel. 600 451 577
- » **Izba Pamięci Adama Grzymały-Siedleckiego**, WiMBP, ul. Libelta 5, tel. 523 238 207, czynne: wt. i pt. 13–18, śr. 10–15
- » **Jagiellońska 1, Dom Aukcyjny i Galeria Sztuki**, ul. Jagiellońska 1, 85-067 Bydgoszcz, jagiellonska1.pl
- » **Kino Jeremi / Hangar Kultury**, Zespół Szkół nr 5 Mistrzostwa Sportowego, ul. gen. Fieldorfa „Nila” 13, 85-796 Bydgoszcz, tel. 52 343 66 67, monika.jarzyna@liceumxv.edu.pl
- » **Klub Arka**, ul. Konopnickiej 24A, 85-124 Bydgoszcz, tel. 523 487 202, kier. Nikoletta Stachura
- » **Klub Heros**, ul. gen. Thomée 1, Bydgoszcz, tel. 523 430 004, kier. Grażyna Wrzeczionek
- » **Klub Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych**, ul. Sułkowskiego 52A, 85-915 Bydgoszcz, tel. 261 413 550, kier. mgr Marek Trojan. Biblioteka Klubu IWspSZ, tel. 261 413 563, kier. mgr Zdzisława Gajownik, klubiwspsz@wp.mil.pl
- » **Klub Miłośników Australii i Oceanii**, pl. Kościeleckich 8, pok. 8, Bydgoszcz, adres do korespondencji: ul. Janosika 3/78, 85-794 Bydgoszcz, prezes Lech Olszewski, tel. 607 120 182, 52 343 75 11, kmaio.polus.pl
- » **Klub Miłośników Kaktusów** przy Klubie „ARKA” BSM, ul. Konopnickiej 24A, 85-124 Bydgoszcz, przewodniczący Jerzy Balicki, tel. 523 215 538
- » **Klub Odnowa**, al. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego 38, tel. 523 631 867, klubodnowa@interia.pl, klubodnowa.strefa.pl, kier. Grażyna Salemska
- » **Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy**, pl. Kościeleckich 6, 85-033 Bydgoszcz, tel. 52 585 15 01-03, kpck.pl, Dyr. Ewa Krupa, sekretariat@kpck.pl; Galeria Sztuki Ludowej i Nieprofesjonalnej, pl. Kościeleckich 6, 85-033 Bydgoszcz, tel. 52 585 15 06, galeria.kpck.pl, kier. Katarzyna Wolska, galeria@kpck.pl
- » **Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy**, ul. Marcinkowskiego 12–14, 85-056 Bydgoszcz, tel. 523 255 555 (inf.), sekretariat@mcck-bydgoszcz.pl, mcck-bydgoszcz.pl
- » **Międzynarodowe Centrum Kultury i Turystyki oraz Esperantotur** ul. Skłodowskiej-Curie 10, 85-094 Bydgoszcz, tel./fax: 523 461 151, info@esperanto.bydgoszcz.eu
- » **Młodzieżowy Dom Kultury Nr 1**, ul. Baczyńskiego 3, 85-805 Bydgoszcz, tel. 523 755 349, fax 523 450 628, mdkn1.bydgoszcz@go2.pl, mdk1.bydgoszcz.pl, dyr. Piotr Skowroński
- » **Młodzieżowy Dom Kultury nr 2** im. Jordana, ul. Leszczyńskiego 42, 85-137 Bydgoszcz, tel./fax 523 731 795, dyr. Adam Łętocha. Biblioteka Literatury Fantastycznej im. J. Grundkowskiego, MDK nr 2 w Bydgoszczy, czynna: śr. 16.30–19.30.
- » **Młodzieżowy Dom Kultury nr 3** (Zespół Szkół i Placówek nr 1 w Bydgoszczy), ul. Stawowa 53, 85-323 Bydgoszcz, tel. 52 373 25 15, fax/tel. 52 348 68 68

- **Młodzieżowy Dom Kultury nr 4**, ul. Dworcowa 82, 85-010 Bydgoszcz, tel./fax 523 224 413, mdk4@cps.pl, mdk4.bydgoszcz.pl, dyr. Małgorzata Gładyszewska
- **Młodzieżowy Dom Kultury nr 5**, ul. Kryświczowej 8, 85-796 Bydgoszcz, tel./fax 523 485 002, dyr. Jolanta Wawrzonkowska, mdk5.bydgoszcz.pl, mdk@mdk5.bydgoszcz.pl
- **Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy**, ul. Mennica 10, 85-112 Bydgoszcz. Godziny otwarcia: pon. 12.00–18.00 (wystawy nieczynne), czw.–śr. 10.00–18.00, pt. 10.00–20.00, sob.–niedz. 12.00–20.00, info@mlynyrothera.pl, tel. 887 467 208, mlynyrothera.pl
- **Muzeum Dplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego**, ul. Berwińskiego 4, 85-044 Bydgoszcz, tel./fax 523 462 318, muzeum@ukw.edu.pl, czynne: wt.–pt. 10–14, dyr. prof. dr hab. Adam Sudół
- **Muzeum Kanału Bydgoskiego im. S. Malinowskiego** przy III LO, ul. Staroszkolna 10, 85-209 Bydgoszcz, kanalbydgoski.pl, tel. 693 765 075, muzeum@kanalbydgoski.pl
- **Muzeum Mydła i Historii Brudu**, ul. Długa 13-17, 85-032 Bydgoszcz. Rezerwacja tel. 525 157 015, warsztaty@muzeum-mydla.pl; muzeummydla.pl
- **Muzeum Okręgowe im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy**, ul. Gdańska 4, 85-006 Bydgoszcz, dyr. Anna Kornelia Jędrzejewska, sekretariat: tel. 52 52 53 555, sekretariat@muzeum.bydgoszcz.pl; muzeum.bydgoszcz.pl. Dział Nauki i Literatury: tel. 883 366 055, wyklad@muzeum.bydgoszcz.pl. Dział Edukacji: tel. 52 58 59 911, edukacja@muzeum.bydgoszcz.pl. Dział Promocji i Marketingu: tel. 52 58 59 929, 52 58 59 926, promocja@muzeum.bydgoszcz.pl. Biblioteka i Czytelnia: biblioteka@muzeum.bydgoszcz.pl, tel. 52 52 53 515, 52 52 53 516, godziny otwarcia: wt. 10.00–15.00, śr. 12.00–15.00, czw. 10.00–15.00, pt. 12.00–15.00, sob., niedz., pon. nieczynne. Godziny otwarcia: gmach główny MOB, ul. Gdańska 4, Zbiory Archeologiczne, Galeria Sztuki Nowoczesnej, Europejskie Centrum Pieniądza, Dom Leona Wyczółkowskiego, Spichrz nad Brdą, Apteka Pod Łabędziem: wt., czw. 10.00–18.00, śr., pt. 12.00–20.00, sob.–niedz. 12.00–18.00, pon. nieczynne. Expozum: zamknięte do 1 marca. Centrum Edukacji Muzealnej, godz. otwarcia: 9.00–15.00.
- **Muzeum Wodociągów: Hala Pomp**, ul. Gdańska 242, oraz **Galeria Wieży Ciśnień**, ul. Filarecka 1, muzeum@mwik.bydgoszcz.pl
- **Muzeum Oświaty**, ul. Curie-Skłodowskiej 4, tel. 523 426 590
- **Muzeum Wojsk Łądowych**, ul. Czerkaska 2, 85-641 Bydgoszcz, dyr. Wojciech Bartoszek, tel. 261 414 876. Godziny otwarcia: pon. nieczynne; wt., śr., pt. godz. 8.30–15.30; czw. 8.30–18.00, sob. 12.00–15.00, niedz. 10.00–14.00; wstęp wolny, muzeumwlp.pl
- **Opera Nowa w Bydgoszczy**, dyr. Maciej Figas, ul. Focha 5, 85-070 Bydgoszcz, tel. 523 251 502, Dział Promocji i Obsługi Widzów oraz przedprzedaż biletów: tel. 523 251 655, fax 523 251 636. Kasa biletowa tel. 523 251 555. Obiekt dostosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych, operanowa.bydgoszcz.pl
- **Otwarta Przestrzeń „Światłownia”**, ul. św. Trójcy 15, 85-224 Bydgoszcz, swiatlownia@onet.pl, swiatlownia.eu
- **Pałac Młodzieży**, ul. Jagiellońska 27, 85-097 Bydgoszcz, tel. 523 210 081, palac.bydgoszcz.pl, dyr. Magdalena Bereda
- **Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka** im. M. Rejowskiego, ul. Skłodowskiej-Curie 4, 85-094 Bydgoszcz, tel. 523 413 074; pbw.bydgoszcz.pl, dyr. Ewa Pronobis-Sosnowska
- **Polski Związek Chórów i Orkiestr Oddział Kujawsko-Pomorski**, ul. Warmińskiego 13, 85-087 Bydgoszcz, tel. 739 907 482, prezes Janusz Stanecki, sekretariat@pzechokp.pl
- **Stowarzyszenie Artystyczne „MÓZG”**, stowarzyszenie.mozg.art.pl, ul. Gdańska 10, 85-006 Bydgoszcz, tel. 523 455 195
- **Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży**, ul. Szałęcka 1, 85-792 Bydgoszcz, tel. 52 344 34 01, 600 371 696; 52 376 67 39 (po godz. 16.30); sswm-bydgoszcz@salezjanie.pl
- **Teatr Kameralny w Bydgoszczy**, dyr. Mariusz Napierała, ul. Grodzka 14–16, 85-109 Bydgoszcz. Biuro: Centrum Kongresowe Opery Nova, ul. Focha 5, 85-070 Bydgoszcz. Tel. 885 904 192, biuro@teatrkameralny.com, teatrkameralny.com
- **Teatr Pantomimy „DAR”**, dar.art.pl; teatrdar@wp.pl, tel. 523 407 468, 602 572 021, 602 257 675
- **Teatr Polski im. Hieronima Konieczki**, dyr. Benjamin Bukowski, al. Mickiewicza 2, 85-071 Bydgoszcz, tel. 523 397 841, kasa biletowa: czynna od śr. do pt. w godz. 14.00–18.00, al. Mickiewicza 2 (wejście od parku, od ul. 20 Stycznia 1920) oraz godzinie przed spektaklem, tel. 523 397 818, 885 607 090, bilety@teatrpolski.pl; teatrpolski.pl
- **Toniebajka**. Księgarnia dla wszystkich, ul. Focha 2, 85-070 Bydgoszcz, tel. 665 192 904
- **Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych**, ul. Dworcowa 62/2, 85-009 Bydgoszcz, tel. 523 213 371, prezes Maria Papala
- **Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy**, ul. Jezuzicka 4, tel./fax 523 225 196, 523 454 434, tmmb.pl, biuro@tmmb.pl, skrytka pocztowa nr 17, 85-169 B 37, prezes Jerzy Derenda. Biuro Zarządu czynne pon.–pt. 9–15
- **Towarzystwo Muzyczne im. Ignacego Jana Paderewskiego**, ul. Skargi 7, 85-018 Bydgoszcz, tel./fax 523 270 291, konkurspaderewskiego.pl, prezes prof. Katarzyna Popowicz-Zydroń
- **Towarzystwo Operowe im. prof. Felicji Kryświczowej**, ul. Focha 5, 85-006 Bydgoszcz, prezes Zenona Tomczak, tel. 603 993 852, sekretarz zarządu Danuta Świąteczowska
- **Towarzystwo Polsko-Austriackie**, Oddział B, Stary Rynek 5, 85-104 Bydgoszcz, tel. 609 678 277, lubomira.kubiak@gmail.com, prezes Lubomira Kubiak, dyżury w każdą drugą środę miesiąca
- **Towarzystwo Polsko-Niemieckie**, ul. Fordońska 120. Dyżury w każdy trzeci poniedziałek miesiąca w godz. 13–16, tpn1@wp.pl, facebook.com/tpn.Bydgoszcz, prezes Danuta Szczepaniak-Kucik, tel. 504 100 024, sekretarz Krystyna Bender-Dudziak, tel. 605 666 936
- **Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Francuskiej**, prezes Beata Żmuda, tel. 693 925 911, wiceprezes Maria Pastucha, tel. 694 582 721, tpf.byd.pl
- **Urząd Miasta, Biuro Kultury Bydgoskiej**, ul. Sielanka 8A (I piętro), 85-073 Bydgoszcz, tel. 52 58 58 189, fax 52 58 58 832, bkb@um.bydgoszcz.pl, dyr. Magdalena Zdończyk
- **Wędrowniczek – Klub Turystyczny**, prezes Adam Czachowski, tel. 523 251 635
- **Wojewódzka Miejska Biblioteka Publiczna** im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy, dyr. Dagmara Reszkowska-Gierden, ul. Długa 39, 85-034 Bydgoszcz, tel. centrala 52 323 80 08, 52 33 99 200, tel. sekretariat 52 328 73 90, 52 3399 225, sekretariat@wimbp.bydgoszcz.pl, biblioteka.bydgoszcz.pl
- **Sopocki Dom Aukcyjny**, ul. Jagiellońska 47, 85-097 Bydgoszcz, tel. 602 593 826, sda.bydgoszcz.pl
- **Świetlica Ukraińska**, ul. Dworcowa 57/1, 85-009 Bydgoszcz, tel. 884 841 966, zahnitkolillia@gmail.com, dyr. Liliia Zahnitko

Adria Art

ADRIA-ART.PL

» 5.01.2025, niedziela

Koncert Małe TGD – Dzień Dziecka przez cały rok – propozycja dla dzieci

» 6.01.2025, poniedziałek

Krystian Ochman – Klasyczmie – koncert

» 9.01.2025, czwartek

TGD – Kolędy świata – koncert

» 11.01.2025, sobota

żONa – Nigdy wężej tajemnic – spektakl

» 18.01.2025, sobota

Kim jest Pan Schmitt? – to więcej niż komedia

» 24.01.2025, piątek

My baby, czyli rodzinny biznes – spektakl komediowy

» 25.01.2025, sobota

Dobrze się kłamię – kultowy spektakl komediowy

INF. ANNA WIĄCEK-FRĘŚ

Akademia
Muzyczna

AM
AKADEMIA MUZYCZNA
imienia Faliśki Nowowiejskiej
w Bydgoszczy

» 9.01.2025, czwartek, godz. 17.00, Aula Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich, ul. Konarskiego 5; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

Koncert Specjalny: Bogactwo muzyki włoskiego baroku

Elam Rotem organy, Tomasz Orłow organy.

» 10.01.2025, piątek, godz. 19.00, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej, ul. Gdańska 20; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

Koncert Międzyuczelnianej Orkiestry Historycznej

Studenci Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu, Konserwatorium w Brnie oraz Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy. W programie utwory orkiestrowe J.S. Bacha, G.F. Händla i G.Ph. Telemanna.

» 12.01.2025, niedziela, godz. 11.30, Sala Koncertowa Akademii Muzycznej, ul. Gdańska 20; bilety można nabywać w serwisie Bilety24 oraz pół godziny przed audycją w foyer Sali Koncertowej, ceny biletów: dla dziecka 8 zł, dla osoby dorosłej 12 zł, dla posiadacza Karty Dużej Rodziny 7 zł

CCXLIX Poranek Muzyczny dla dzieci z rodzicami: Karnawał czas zacząć! Tańce i swawole z różnych stron świata

» 12.01.2025, niedziela, godz. 17.00, Sala Rotundowa Pałacu w Lubostroniu; bilety można nabywać w Pałacu w Lubostroniu pół godziny przed koncertem, w cenie 35 zł normalny, 30 zł ulgowy (dzieci, studenci, emeryci, renciści)

CCLVI Koncert Pałacowy

Agnieszka Piass sopran, Michalina Zawada fortepian, studenci klasy śpiewu. W programie pieśni, arie operowe i operetkowe oraz duety m.in. L. Bernsteina, P. Czajkowskiego, F. Lehára, W.A. Mozarta, G. Rossiniego.

» 14.01.2025, wtorek, godz. 19.00, Sala Koncertowa im. prof. R. Sucheckiego, ul. Staszica 3; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

CCXXXVIII Bydgoski Wtorek Muzyczny

Ewa Leszczyńska sopran, Piotr Zuchowski fortepian. W programie J. Brahms, A. von Zemlinsky, A. Schoenberg.

» 16.01.2025, czwartek, godz. 17.00, Aula Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich, ul. Konarskiego 5; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

CLXIV Koncert Organowy

Szymon Olszański organy. W programie: A. Antico, P. de Araújo, F. Correa de Arauxo, P. Drusiński, G. Frescobaldi, S. Scheidt.

- » 19.01.2025, niedziela, godz. 18.00, Sala Koncertowa Filharmonii Pomorskiej, ul. Szwalbedo 6; bilety w cenie 50 zł normalny, 35 zł ulgowy dostępne, od 11.12.2024 w Dziale Artystycznym AMFN (ul. Słowackiego 7) oraz w serwisie Bilety24

Koncert Karnawałowy

Chór Akademicki AMFN w Bydgoszczy, Orkiestra Symfoniczna AMFN w Bydgoszczy, Michał Dworzynski dyrygent, Renata Szerafin-Wójtowicz, Piotr Jańczak przygotowanie chóru, Weronika Słoma sopran, Wiktor Adamczyk mezzosopran, Julian Iwański baryton, Filip Lasota bas-baryton, Julia Błachuta skrzypce, Daniel Działkowiak skrzypce, Paweł Szukiewicz skrzypce, Oskar Woźniak kontrabas, Filip Bogusłowicz perkusja. W programie G. Bizet, G. Bottesini, G. Donizetti, J. Fučík, J. Green, C. Saint-Saëns, P. de Sarasate, J. Strauss, G. Verdi.

- » 25.01.2025, sobota, godz. 16.00, Sala Audytoryjna Domu Polskiego, ul. Grodzka 1; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona

Musica Spiritus Movens

Maria Belashova sopran, Ewa Budzińska sopran, Gabriela Obara sopran, Wiktor Adamczyk mezzosopran, Dominika Cieślak mezzosopran, Adrian Małkowski baryton, Marek Kamola fortepian, Dorota Kuczyńska fortepian, Artur Pilch fortepian, ks. Mateusz Ziemlewski słowo. W programie V. Bellini, G. Bizet, F. Chopin, J. Dove, A. Dvořák, E. Granados, M. Leigh, F. Liszt, P. Mascagni, R. Poldowski, S. Rachmaninow, J. Serrano, G. Verdi.

INF. ANNA CUDO

Bydgoskie
Centrum Sztuki

BYDGOSKIE
CENTRUM
SZTUKI

- » do 17.01.2025, piątek

Sztuka samurajów

Sztuka samurajów prezentuje to, co było im szczególnie bliskie – miecze, z których każdy ma w sobie duszę samuraja, oraz unikatowe zbroje. Na wystawie zobaczyć można również przedmioty, które towarzyszyły samu-

rajom w życiu codziennym, w tym przede wszystkim podczas uprawiania tak ważnych dla nich „trzech sztuk klasycznego wyrafinowania”, czyli ceremonii herbaty – Chanoyu, sztuki układania kwiatów – Ikebana oraz sztuki doceniania kadzidła – Kodo. Współpraca: Maciej Płotkowiak i Michał Czerniak (Fundacja NOZOMI).

- » 22.01.2025, środa, godz. 18.00; wstęp wolny

Wykład z cyklu *Kątem oka: TEKSTYLIA – opowieści niekoniecznie ciepłe. O polskiej sztuce włókna i jej związkach ze słowem*

ilustr. Paulina Poczęta, *Wypchaj się*, 2019–2021

Od najdawniejszych czasów tkaninie towarzyszył tekst, zapis, który ułatwiał rozpoznanie warsztatu tkackiego albo motywów wpisanych w kompozycję materiału. Ta relacja ciekawie wypada we współczesnych projektach tkackich, które często sytuują dzieło na pograniczu sztuki i literatury. To przesunięcie uwagi z samej materii tkackiej ku wymowie zawartych w niej treści metaforycznych, symbolicznych, po społeczne i polityczne, pozwala wynieść tkaninę do rangi dokumentu, dziennika, (auto)biografii, manifestu, hasła (reklamowego), porzekadła, a nawet litanii. Ten związek pracy tkackiej czy też sztuki włókna ze słowem stwarza ogromne możliwości kreatywnego tkanio-pisania, a samo medium, które w ostatnich latach zyskało nieograniczone rozwiązania techniczne i koncepcyjne, wzbudza ciekawość i emocje. Wybór omawianych na wykładzie prac jest subiektywny, przede wszystkim wynika z bezpośredniego obcowania prelegenta z danym dziełem, a także łączy się z próbą zarysowania kontekstów i obszarów, które poprzez medium tkackie stają się żywą opowieścią.

Prowadzenie: Magdalena Maciuzińska-Kamczycka – pracuje w Katedrze Historii Sztuki XX wieku w Europie Środkowej i na Emigracji na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Studia magisterskie i doktoranckie ukończyła w Instytucie Historii Sztuki UAM w Poznaniu. Zajmuje się głównie reprezentacją judaizmu w sztuce, feminizmem i sztuką kobiet, a także zagadnieniem kraj-obrazu. Autorka monografii *Żydzi i judaizm*

w zwierciadle sztuki antycznej (Toruń–Warszawa 2014), współredaktorka dwóch tomów (*Nie*)chciana tożsamość (Toruń 2016 i 2023) oraz publikacji *Hybrydowość w grafice. Medium w poszukiwaniu swego czasu i sensu* (Toruń 2020). Miłośniczka tkanin, entuzjastka obiegu zamkniętego, wolontariuszka w poznańskiej Po-Dzielni.

» 30.01.2025, czwartek, godz. 18.00 – wernisaż;
wystawa potrwa do 27 lutego

Przemysław Tyszkiewicz: *Batyskaf astro-nomiczny* – wystawa grafiki

Prof. Przemysław Tyszkiewicz (ur. w 1964 we Wrocławiu), grafik – miedziorytnik, tworzący swoje obrazy w takich technikach jak miedzioryt, akwaforta i akwatinta, a ostatnio również na wielkoformatowych metalowych płytach – cordach oraz monumentalnych taflach szkła w autorskiej technice corysyanów. Studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie ASP) we Wrocławiu. Od 2003 pracował na stanowisku profesora nadzwyczajnego ASP we Wrocławiu w Pracowni Grafiki Artystycznej. W latach 2005–2008 pełnił funkcję kierownika Katedry Grafiki Artystycznej. Od 2023 prowadzi fundację i galerię Oficyna Graficzna Tyszkiewicz. Swoje prace prezentował na ok. 400 wystawach indywidualnych i zbiorowych – krajowych i zagranicznych. Ponad 6 tys. grafik jego autorstwa znajduje się w kolekcjach muzealnych i prywatnych w kraju i za granicą, m.in. w Muzeum Miejskim Wrocławia, Muzeum Miedzi w Legnicy, Muzeum Tianjin w Chinach, University of Tennessee Knoxville w USA, a także w kolekcjach: J. Chiraca, G. Schrödera, J.M. Barroso, A. Kwaśniewskiego, J. Nowaka-Jeziorańskiego, K. Pendereckiego, G. Kulczyk i R. Demarco.

Przemysław Tyszkiewicz, *Dziki Łyk Pierwotnej Herbaty*, akwaforta i akwatinta, 94 x 67 cm

INF. NATALIA PICHLĄCZ

Biblioteka
UKW

» 15.01.2025, środa, godz. 18.00, Galeria I piętro,
ul. Szymanowskiego 3; wystawa czynna do 28 lutego

Zbigniew i Adam Papke: *Akwarele – 60 i 30 lat twórczości*

Adam Papke, *Czas wracać*, 76 x 56 cm, akwarela

Zbigniew Papke, ur. w 1936 w Niemczech. Studiował na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Dyplom uzyskał w pracowni prof. S. Borysowskiego w 1962. Od 1963 członek ZPAP. Rzecznik w zakresie malarstwa mianowany przez ministra kultury i sztuki oraz stypendysta MKiS i WRN. Działa twórczo w dziedzinie malarstwa i grafiki wydawniczej, jest również od wielu lat animatorem upowszechniania plastyki – komisarzem artystycznym bydgoskich plenerów malarskich. Jego dorobek twórczy prezentowano m.in. na 14 wystawach indywidualnych i kilkudziesięciu zbiorowych, w tym podczas 10 wystaw Okręgu Bydgoskiego w Polsce, m.in. w Toruniu, Warszawie, Opolu, Gdańsku, Krakowie, Szczecinie, Sopocie, Częstochowie.

Adam Papke, absolwent Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. W latach 1987–1993 studiował na Wydziale Sztuk Pięk-

nych UMK w Toruniu, kierunek artystyczno-pedagogiczny. Uzyskał dyplom w pracowni malarstwa prof. M. Wiśniewskiego. Zajmuje się malarstwem sztalugowym, fotografią reklamową oraz projektowaniem graficznym. Specjalizuje się w akwareli. W tej jedynej w swoim rodzaju technice szuka wyrazu formy, która byłaby do niego przynależna.

» 15.01.2025, środa, godz. 18.00, Galeria II piętro, ul. Szymanowskiego 3; wystawa czynna do 28 lutego

**Wanda Tomaszewska: Drzeworyty
ekslibrisy oraz Barbara Grutzmacher:
Akwarele**

Barbara Ostrowska-Grutzmacher,
Motyw z Łagowa, 30 x 40 cm, akwarela

Wanda Tomaszewska, ur. w 1919 w Grudziądzu, zm. w 2001. Studiowała na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu, specjalizując się w grafice pod kier. E. Kuczyńskiego. Uczyła zasad technik plastycznych. W swojej twórczości skupiała się głównie na drzeworycie sztorcowym (ekslibrisy, serie miast polskich). Tworzyła także w akwareli, pastelach. Była współzałożycielką Miłośników Miasta Torunia, szczególnie wiele drzeworytów poświęciła temu miastu.

Barbara Grutzmacher, ur. we Lwowie w 1939. Ukończyła Wydział Sztuk Pięknych na UMK w Toruniu, specjalizacja grafika. Uczyła zasad plastyki w liceach

i technikach dla młodzieży i dorosłych. Wypowiada się także w technikach akwareli, pastelach, akrylu. Zawodowo pracowała do 1994 w drukarni WSiP w Bydgoszczy.

INF. KATARZYNA MROTEK

Klub „Arka” BSM

» 13.01.2025, poniedziałek, godz. 17.30, ul. Konopnickiej 24A

Arka Poezji

Wieczór literacki z Towarzystwem Inicjatyw Kulturalnych. Promocja książki Sławomira Krzyśka *Czerwona biel*. Prowadzenie: Stefan Pastuszewski.

» 14.01.2025, wtorek, godz. 14.00, ul. Konopnickiej 24A

Aktywny Senior Arka

Nastrojowy świecznik rustykalny – warsztaty ze Stowarzyszeniem Miłośnicy Górzyskowa. Obowiązują zapisy, liczba miejsc ograniczona. Prowadzenie: Monika Wawrzyński i Beata Kowalczyk.

Dom Kultury „Orion” BSM

» 13.01.2025, poniedziałek, godz. 17.00,
ul. 16 Płk. Ułanów Wlkp. 1

Hej, kołęda, kołęda!

Koncert Chóru Mieszanego Dzwon – wieczór kołęd, wspólne śpiewanie. Dyryguje: Katarzyna Szewczyk.

» 15.01.2025, środa, godz. 17.30,
ul. 16 Płk. Ułanów Wlkp. 1

Z cyklu: Salon Literacki Orion

Promocja książki autorstwa Romana Sidorkiewicza *Pożeganie z przeszłością*.

INF. KLUB ARKA

Galeria Miejska
bwa

W dniach 1 i 6 stycznia 2025 Galeria Miejska bwa w Bydgoszczy – nieczynna.

» do 12.01.2025, niedziela, ul. Gdańska 20

Dobrowolność

Celem wystawy jest zaproponowanie metod bycia ze sobą, ale o głębi i intensywności zdecyduje odbiorca. Raz potrzebujemy skrupulatnej, dobitnej analizy, notatki z samopoznania, innym razem chcemy zanurzyć się w samym pozaintelektualnym byciu. Żadna z metod nie jest lepsza ani gorsza, nie potrzeba hierarchii ani stopniowania. Nie dominuje tu kategoria innowacyjności, ale raczej sympatia dla procesów refleksji i swobody oraz samego doświadczenia dzieła sztuki. Artyści: Natalia Bażowska, Eda Kranc, Magdalena Moskwa, Aleksander Radziszewski. Kuratorki: Karolina Pikosz i Agnieszka Gorzaniak.

» do 26.01.2025, niedziela, ul. Gdańska 20

Marta Szulc / Suche oczy

Kuratorka: Emilia Orzechowska, koordynacja: Danuta Milewska.

» 26.01.2025, niedziela, godz. 12.00

Kuratorско-artystyczne oprowadzanie po wystawie *Marta Szulc / Suche oczy*, wraz z prezentacją katalogu towarzyszącego wystawie

Przepracowywanie traum przypomina chodzenie po spirali. Czasami wydaje się, że wracamy do punktu wyjścia, ale jesteśmy w nowej płaszczyźnie traumy, która wcześniej była niedostępna do zbadania. Nowa wystawa Marty Szulc jest kontynuacją jej wcześniejszych poszukiwań i pracy z wypartymi emocjami. Tytuł wskazuje na cechę traumy, którą jest niemożność zobaczenia, jaka jest rzeczywistość, ponieważ przeżywane wydarzenia są zbyt bolesne, aby je przyjąć. Ta forma ślepoty jest samoobroną, czasami jedyną możliwością uratowania siebie.

» do 4.01.2025, sobota, ul. Gdańska 3

Magdalena Ciemierkiewicz: Powiedz mi, miasto

Na wystawie można doświadczać autorskiej opowieści, zbudowanej na bazie materiałów archiwalnych oraz kontaktu artystki z miastem na żywo. Tkanina, fotografia, kolaż, światło, audio z głosem artystki to nowe prace powstałe w trakcie pobytu Magdaleny Ciemierkiewicz w Bydgoszczy, wyłaniające wielogłosowość i wielowymiarowość herstorii Fordonu. Wystawę dopełnia rozmowa artystki i kuratorki, do przeczytania również na stronie internetowej galerii. Kuratorka rezydencji: Danuta Milewska.

» 17.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. Gdańska 3
– otwarcie wystawy; wystawa czynna do 1 marca

Katarzyna Bogucka: Czarne myśli

Nie śpię najlepiej. Mam w sobie dużo niepokoju. Budzę się w środku nocy. Wkoło panuje cisza. Przewracanie z boku na bok nie przynosi efektu. Przechadzam się po domu, obserwuję znaną mi przestrzeń ledwo oświetloną światłem księżyca lub latarni. Wszystko wygląda inaczej. Rzeczy i przestrzenie formują się w zupełnie inne figury. Kształty są miękkie, kontrasty stłumione, przestrzeń się kłębi. Oglądam to wszystko z zaciekawieniem. Interesuje mnie atmosfera, którą tworzy moja głowa: zawieszania, niepokoju, ciszy przed burzą – przed dniem. Chodzę z pokoju do pokoju i staram się spamiętać wszystkie wrażenia. To samo robię czytając w ciągu dnia książkę, prasę lub artykuły w internecie. Zapisuję wszystkie drażące mnie słowa. Będą tytułami moich prac. Z tych wyrażeń i słów tworzę kolaże serii *Bezszenność*.

Katarzyna Bogucka, ur. w 1985 w Łomży. W 2009 obroniła dyplom malarstwa na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu w pracowni prof. J. Pręgoskiego. W 2013 dostała Nagrodę Specjalną Nami Island International Illustration Concours for picture book illustrations w Seulu oraz wzięła udział w wystawie ilustracji w Bolonii. W 2014 wzięła udział w festiwalu literatury Viva Literatura! w Berlinie. W 2015 wraz z Szymonem Tomiło otrzymała wyróżnienie Bologna Ragazzi Award w kategorii Book&Seeds za *Wytwórnik kulinarny*. Kuratorka: Karolina Rybka.

Katarzyna Bogucka, *Rozedrganie*, technika mieszana, 2023

» 23.01.2025, czwartek, godz. 18.00, ul. Gdańska 20
– otwarcie wystawy; wystawa czynna do 16 marca

Dotyk natury

Wystawa przywoła wybrane fragmenty twórczości artystek i artystów posługujących się fotografią, reprezentujących różne postawy wobec świata przyrody, stosujących przy tym techniki historyczne, wprowadzane

Jesseca Ferguson, USA, *Ćma I*, 2024, wydruk pigmentowy na podstawie unikatowej antotypii, 34,5 x 44,5 cm, dzięki uprzejmości artystki

w pionierskich dla fotografii czasach. Kuratorzy: Paweł Kula, Marek Noniewicz, koordynacja projektu: Karolina Leśnik-Patelczyk. Artystki i artyści biorący udział w międzynarodowym projekcie *Dotyk natury*: Alice Cazanave, Hannah Fletcher, Jesseca Ferguson, Georgia Krawiec, Mary Kocol, Edd Carr, Paweł Kula, Marek Noniewicz.

Druga dekada XXI wieku to moment, w którym następuje renesans tzw. fotografii analogowej. W jednej z koncepcji zaproponowanej przez Mariannę Michałowską (UAM) to efekt będący wynikiem wysycenia się kultury wizualnej łatwością tworzenia obrazów cyfrowych; mówiąc wprost, użytkownicy nowych technologii obrazowania znudzili się ich łatwością. Jest to też moment, w którym wyraźnie zauważa się odrębność dwóch sposobów reprodukcji rzeczywistości: fotochemicznej i cyfrowej. Ta historycznie wcześniejsza, której początek sięga pierwszej połowy XIX wieku, pozbawiona balastu użyteczności, stała się polem poszukiwań artystycznych. Dość szybko jednak zaczęły się zużywać te pola eksploatacji fotografii analogowej, które wynikały z resentmentu za minionym, w której twórcy upatrywali samą tylko technologię jak tę jedynie „artystyczną”, dyskwalifikując nową technikę z powodu jej „nieprzejrzystego” elektronicznego rodowodu. Paradoksalnie sytuacja ta była zbliżona do XIX-wiecznej, w której wynalazek fotografii przeciwstawiono malarstwu, uznając przy tym, że malarstwo jest bardziej szlachetne, gdyż tworzone jest ludzką ręką.

» w każdą środę miesiąca, godzina do ustalenia z grupą, ul. Gdańska 20; wstęp wolny

Dziecko na warsztat: Rozruch

Kiedy dni są krótkie i pełne mroku, warto się poruszać. Światło, cień i ruch będą naszymi narzędziami w tym miesiącu. Stworzymy unikatowe kompozycje, a następnie utrwalimy je za pomocą fotografii. Nie zabraknie swobody, dobrej zabawy i namysłu nad tym, jak można tworzyć obrazy poprzez ułożenie własnego ciała. Obowiązują zapisy: tel. 52 339 30 62. Prowadzenie: Karolina Pikosz i Karolina Rybka – kuratorki Galerii Miejskiej bwa w Bydgoszczy.

» 22.01.2025, środa, godz. 16.00, ul. Gdańska 20

Bydgoska Akademia Sztuki: Czarny haft z Urzeczka – inspiracje – warsztaty

Prowadzenie: Joanna Michalska „Nitkomaniażka” – z wykształcenia plastyk – projektant mody. Aktywna animatorka kultury, od wielu lat organizująca warsztaty i projekty społeczne oparte na zróżnicowanych technikach z wykorzystaniem szycia ręcznego, prowadząca je z różnymi grupami uczestników (od dzieci po seniorów). Stypendystka MKiDN, trzykrotna stypendystka miasta Bydgoszczy. Laureatka konkursów hafciarskich w Polsce. Zdobywczyni Mazowieckiej Nagrody Inspiracji Kulturalnych za projekt oparty na dziedzictwie lokalnym. Czas trwania: 4 godz., koszt uczestnictwa w warsztatach: 200 zł / os., liczba uczestników: do 12 osób, zapisy: do 13.01.2025, do godz. 14.00, na adres: danutapalys@galeriabwa.bydgoszcz.pl.

INF. DANUTA PAŁYS

Filharmonia
Pomorska
im. I.J. Paderewskiego

FILHARMONIA
POMORSKA
IM. IGNACIO JANA PADEREWSKIEGO
W BYDGOSZCZY

» 10.01.2025, piątek, godz. 19

American Pops – zaproszenie do tańca

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej, Mariusz Smolij dyrygent, Karolina Leszko wokali. W programie m.in.: Carl Maria Weber / Hector Berlioz – *Zaproszenie do tańca*; Calvin Custer (ar.) – *A Salute to the Big Apple*; George Gershwin – *I've Got Rhythm*; *Embraceable You*; James Moss / Mariusz Smolij (ar.) – *Sinatra Suite*; Astor Piazzolla – *Yo Soy Maria*; Robert Sheldon – *Danzas Cubanas*; Stephen Esneault (ar.) – *Tribute to Aretha Franklin*.

Koncert, który oczaruje wszystkich miłośników różnorodności muzycznej, łącząc klasyczne brzmienia z żywiołową energią amerykańskiego popu, jazzu i latynoamerykańskich rytmów. Zabrzmiały utwory najslynniejszych kompozytorów XX wieku, takich jak Gershwin, Piazzolla czy Robert Sheldon, którzy swoją muzyką zachwycili miliony słuchaczy na całym świecie. Muzyczny hołd oddamy również legendom takim jak Frank Sinatra i Aretha Franklin.

» 12.01.2025, niedziela, godz. 17

Barokowy karnawał

Orkiestra Kameralna Capella Bydgosciensis, Paul Esswood dyrygent, Philippa Hyde sopran, Anna Kowalska gitara barokowa, Anton Birula teoreba. Repertuar: Claudio Monteverdi – *Tocatta and Prologue: L'Orfeo: Favola in Musica*; Claudio Monteverdi – *Madrigali guerrieri et amorosi „Hor che'l ciel e la terra”*; Antoine Forqueray – *Chaconne La Buisson; La Latour*; Arcangelo Corelli – *Concerto Grosso D-dur nr 4 op. 6*; Marc-Antoine Charpentier – *Second Air de trompette (H 547-2); Marche de Triomphe*; Claudio Monteverdi – *Madrigali guerrieri et amorosi „Altri canti di Marte”*; Luca Marenzio – *Madrigal „Solo e pensoso i piu deserti campi”*.

A gdyby tak przenieść się do epoki baroku i poczuć atmosferę karnawału XVII-wiecznej Wenecji? Wyobraźmy sobie, że zakładamy ozdobne maski i udajemy się na bal, gdzie zabrzmiały wirtuozowskie kompozycje Monteverdiego, Corellego, Charpentiera i innych mistrzów baroku. Wśród utworów znajdują się zarówno poruszające madrygały, jak i triumfalne marsze. To wyjątkowa okazja, by poczuć atmosferę dawnego karnawału, pełnego emocji, zabawy i niezwykłych artystycznych wrażeń.

» 17.01.2025, piątek, godz. 19

Koncert karnawałowy

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej, Raoul Grüneis dyrygent, Tadeusz Szlenkier tenor. Repertuar: Hector Berlioz – *Uwertura koncertowa „Kar-*

nawał rzymski” op. 9; Georges Bizet – *Aria Don Jose z opery „Carmen”*; *Suita Arleżanka nr 2*; Carl Maria von Weber – *Aria Maksa z opery „Wolny Strzelec”*; Antonín Dvořák – *Tańce słowiańskie op. 46 nr 8*; Karl Zeller – *Aria „Grüß euch Gott” z opery „Ptasznik z Tyrolu”*; Johann Strauss – *Uwertura do operetki „Waldmeister”*; „*Stürmisch in Lieb und Tanz*” – *Szybka polka op. 393*; *Aria „Komm in die Gondel” z operetki „Noc w Wenecji”*; *Walc „Wino, kobieta i śpiew”*; Agustín Lara – *Granada*.

Koncert karnawałowy, który z pewnością rozgrzeje państwa serca i wprowadzi w wyjątkowy nastrój. W programie energetyczna uwertura *Karnawał rzymski* Berlioz, pełne emocji arie z oper i operetek, taneczne rytmy słowiańskie Dvořáka oraz porwijące walce i polki Straussa. Nie zabraknie także hiszpańskiego ognia w słynnej *Granadzie* Agustína Lary, która dopełni ten wieczór w iście karnawałowym stylu. To spotkanie z muzyką będzie nie tylko okazją do świętowania, ale również doskonałym momentem na odkrycie piękna dźwięków, które od lat zachwycają słuchaczy na całym świecie.

» 24.01.2025, piątek, godz. 18

Orchestra4Young

Adam Sztaba dyrygent, Emilia Hamerlik trener wokalny, Młodzieżowa Orkiestra Filharmonii Pomorskiej (wyłoniona w trybie przesłuchań), wokaliści kierunku jazz i muzyka estradowa Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, Dziecięcy Chór Filharmonii Pomorskiej, Marta Trudzińska przygotowanie chóru.

Koncert finałowy czwartej już edycji warsztatów O4Y prowadzonych przez Adama Sztabę. To wydarzenie, podczas którego młodzi muzycy, pełni pasji i energii, zaprezentują efekty swojej wspólnej pracy na scenie. Talent, entuzjazm i kreatywność młodzieży w połączeniu z charyzmą Sztaby sprawią, że ten wieczór stanie się świętem muzyki i młodzieńczej energii.

» 29.01.2025, środa, godz. 19

Astor Piazzolla

Orkiestra Kameralna Capella Bydgosciensis, Piotr Plawner dyrygent, skrzypce, Klaudiusz Baran bandoneon. Repertuar: Astor Piazzolla: *Las Cuatro Estaciones Porteñas, Adios Nonino, Oblivion, Libertango, Milonga del Angel, Fuga y Misterio, Allegro tangabile*.

Przenieśmy się w świat tanga nuevo – gatunku, który odmienił muzykę XX wieku. Astor Piazzolla, argentyński mistrz kompozycji, znany jest z połączenia tradycyjnego tanga z elementami jazzu i muzyki klasycznej. Jego twórczość to emocjonalna mieszanka melancholii, pasji i energii, która nie pozostawia słuchaczy obojętnymi. Podczas tego wieczoru zabrzmiały najbardziej ikoniczne dzieła Piazzolli. Solowe partie akordeonu wykona Klaudiusz Baran, jeden z najwybitniejszych polskich wirtuozów tego instrumentu. To koncert, który poruszy serca i rozbudzi wyobraźnię, zabierając publiczność w fascynującą podróż po argentyńskich ulicach i salach tanecznych.

» 31.01.2025, piątek

Z batutą i humorem

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej, Maciej Niesiołowski dyrygent, Anita Maszczyk sopran, Violetta Białk sopran. Repertuar: *Arie i duety z oper i operetek*.

Koncert, podczas którego klasyka opery i operetki łączy się z humorem i pasją w mistrzowskim wykonaniu. W programie zabrzmiały najpiękniejsze i najbardziej znane arie i duety, które na stałe wpisały się w historię muzyki. Wieczór poprowadzi charyzmatyczny dyrygent i konferansjer Maciej Niesiołowski, znany z niebanalnego poczucia humoru i umiejętności wprowadzania publiczności w cudowny nastrój. Jego dowcipne anegdoty, ciekawostki o utworach oraz lekki styl narracji sprawiają, że koncert stanie się nie tylko ucztą muzyczną, ale także wspaniałą rozrywką.

Koncerty edukacyjne:

» 11.01.2025, sobota, godz. 10.00, 11.00, 12.00

156. Od brzuszka do uszka maluszka

» 11.01.2025, sobota, godz. 10.15, 11.30, 12.45

Akademia WioliMisia

» 27.01.2025, poniedziałek, godz. 9.30, 11.00, 12.30, 14.00

Poranek muzyczny dla seniorów: Karnawał z Baletem Dworskim Cracovia Danza

INF. J. NAREWSKA

Galeria Autorska Jan Kaja i Jacek Soliński

» 30.01.2025, czwartek, godz. 18.00

Otwarcie wystawy obrazów Leszka Goldyszewicza pt. 66+fragmenty ulotności next

Leszek Goldyszewicz, ur. w 1958 w Bydgoszczy. Członek ZPAP. Autor kilkudziesięciu wystaw malarskich i uczestnik wielu zbiorowych w kraju i za granicą. Czasami nagradzany w konkursach, ostatnio I nagroda w 2017 w konkursie tematycznym pt. Źródła pod patronatem prezydenta miasta Bydgoszczy i Galerii Miejskiej bwa. Obrazy jego są w zasobach bydgoskiego Muzeum im. Leona Wyczółkowskiego oraz w prywatnych rękach w kraju i poza nim. Jest współzałożycielem zespołu Wed Vuh, gdzie gra na gitarze, pisze teksty i śpiewa. W 2015 wydano płytę *Na przełęczy Borgo*. W 2015 miał w pałacu w Ostromecku wystawę retrospektywną obejmującą prace z lat 80. aż do współczesnych. Nadal maluje.

» 30.01.2025, czwartek, godz. 18.00

Spotkanie autorskie z Jarosławem Jakubowskim pt. Miejsca obsługi podróży i promocja książki

Czytanie tekstów – Jan Kaja. W 2023 jego sztuka *Przesiadka* wygrała konkurs Jarosław Jakubowski, ur. 6 marca 1974 w Bydgoszczy. Poeta, prozaik, dramatopisarz, krytyk literacki. Opublikował 14 zbiorów wierszy, cztery zbiory opowiadań, pięciu powieści oraz sześciu zbiorów sztuk teatralnych. Jego sztuki doczekały się dotąd 11 premier w teatrach całego kraju, trzech premier w teatrze telewizyjnym oraz 21 premier w teatrze radiowym, wśród nich *W Cichej Dolinie*, pierwsza radionowela w historii bydgoskiej rozgłośni Polskiego Radia. Instytut Teatralny „Dramatopisanie”. Mieszka w Koronowie.

INF. JACEK SOLIŃSKI

Kino Jeremi

» 9.01.2025, czwartek, godz. 19.00

Daleko od Rykjaviku

Z życia Ingi niespodziewanie znika mąż. Gdy kobieta odkrywa jego tajemnice, wyrusza na wojnę z korporacją wkręcającą lokalnych rolników w spiralę długów.

» 16.01.2025, czwartek, godz. 19.00

Zła nie ma

Takumi (Hitoshi Omika) mieszka w lesie niedaleko Tokio i opiekuje się córką Haną (Ryō Nishikawa). Codzienny rytm społeczności zaburza przyjazd przedstawicieli korporacji, którzy na polanie odwiedzanej przez jelenie chcą zrobić nowoczesny przyczółek glampingowy, oferujący mieszczuchom biwakowanie w ekskluzywnych warunkach. Opór lokalnej społeczności jest spokojny, ale stanowczy. A im dalej w las, tym więcej pojawia się wątpliwości.

» 23.01.2025, czwartek, godz. 19.00

Armand

Drobny szkolny incydent między dwoma chłopcami rozpala wielki konflikt między rodzicami i nauczycielami.

» 30.01.2025, czwartek, godz. 19.00

Pod skórą

Piękna Laura poluje na samotnych mężczyzn. Zważbieni nie wiedzą, co kryje się za drzwiami jej domu.

Ceny biletów: normalny 13 zł, ulgowy 8 zł, członkowie Klubu Filmowego wstęp wolny.

INF. MONIKA KLAWITTER

Kujawsko-Pomorskie
Centrum Kultury

KUJAWSKO-POMORSKIE
CENTRUM KULTURY
W BYDGOSZCZY

» 4.01.2025, sobota, godz. 18.00; bilety w cenie 40 zł, dostępne na biletyna.pl oraz w kasie KPCK

Gwiazdo Betlejemska, prowadź! – koncert kolęd i pastorałek zespołu Jedla

W klimat Podhala, tradycji, piękna śpiewu pełnego emocji zabierze nas zespół Jedla. Początkowo tworzyły go trzy solistki: Sylwia Strączek, Karolina Szymusiak i Bernadetta Kois-Zalińska. Podczas współpracy przy oratorium bachledowiańskim *Równy ku górze* połączyły swoje siły z podhalańskimi muzykami: Krzysztofem Czechem, Stanisławem Galicą-Kasecką, Pawłem Trebunią-Tutką i Robertem Czechem. W 2023 nagrali wspólnie debiutancką płytę *Weselić świat cały*, na którą złożyły się utwory z repertuaru polskich artystów oraz dwie autorskie kompozycje, z tekstami Zofii Truty i muzyką Bartłomieja Gliniaka. Na początku grudnia ukazała się ich płyta *Płomień kolędowej pieśni* z kolędami i pastorałkami zarówno popularnymi, jak i autorskimi.

» 7.01.2025, wtorek, godz. 18.00; wstęp wolny

...i żeby się spotkać i pogadać: Słowenia motocyklem. Osobiste historie z drogi, Monika Skora-Tuptanowska

Debiutancka *Słowenia motocyklem* to wyjątkowy dziennik z podróży, który zaprasza nie tylko do odkrywania piękna tego kraju, ale też do zmierzenia się z własnymi emocjami i marzeniami. Monika Skora-Tuptanowska – ekspert ds. rozwiązywania konfliktów, mediator stały przy Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy, mediator PFRON, założycielka fundacji MediujMY, edukatorka. Rozpoczęła karierę jako tłumacz sądowy

w Londynie, ponad dekadę przepracowała jako tłumacz techniczny i ekonomiczno-prawny, przez kilka lat zdobywała doświadczenie w międzynarodowych korporacjach. Prywatnie mama dwojga nastolatków, Kochająca żona, fanka podróży, motocyklowych eskapad i kempingów, literatury, dobrej kuchni, spacerów z ukochanym wyżłem. Propagatorka nauki, wiedzy i rozwoju. Prowadzenie: Agnieszka Mlicka.

- » 9.01.2025, czwartek, godz. 10.00; bilety w cenie 15 zł, dostępne na biletyna.pl oraz w kasie KPCK
- » 11.01.2025, sobota, godz. 10.00; bilety w cenie 15 zł, dostępne na biletyna.pl oraz w kasie KPCK

Klekot – spektakl dla najmłodszych widzów

Cykl natury, rytm wiejskiego życia, odgłosy zwierząt gospodarskich, bezkres szumiących pól i... radosna zabawa! Wystarczy odrobina wyobraźni, by, chwytając Boćka Wspaniałuszka za szyję, wzbić się wysoko nad ziemię, dać się oczarować pięknem przyrody, dotknąć siana, poczuć zapach wilgotnej ziemi i ziaren zbóż. Spektakl *Klekot* to pełna ciepła opowieść otwierająca najmłodszych na doświadczenie wszystkimi zmysłami. Podczas przedstawienia, stworzonego w konwencji teatru dla najmłodszych, aktorki komunikują się z publicznością bez użycia słów – za pomocą pozawerbalnych środków wyrazu zapraszają maluchy do fascynującego świata teatru. Spektakl przeznaczony dla widzów do 3. roku życia.

- » 10.01.2025, piątek, godz. 17.00; wstęp wolny

Klub Miłośników Podróży: Turcja – lubię wracać tam, gdzie byłem, Kinga Dziewiątkowska

Turcja to popularna wśród Polaków podróżnicza destynacja. Kuszą nas malownicze plaże, wyjątkowe krajobrazy, doskonała kuchnia i zakupowe szaleństwo. W samym środ-

ku zimy przeniesiemy się więc do tego, herbatą płynącego kraju, a wszystko za sprawą Kingi Dziewiątkowskiej, która ponownie zagości w Salonie Hoffman. Jak sama mówi, Turcja to jej drugi dom, a jej wizyt w tym kraju nie sposób zliczyć. Usłyszymy niejedną historię z tych rozlicznych podróży, zanurzymy się w turecką kulturę dzięki zdjęciom i filmom z prywatnego archiwum prelegentki.

- » 14.01.2025, wtorek, godz. 18.00; wstęp wolny

Literatura w Centrum: Łucja Dudzińska

Łucja Dudzińska – poetka, aforystka, wydawczyni, redaktorka ponad stu książek i kilku serii; jurorka, animatorka kultury – pomysłodawczyni, organizatorka wielu spotkań, prezentacji, wystaw, warsztatów, ogólnopolskich konkursów, akcji literackich, festiwalu Literatura do Poznania. Autorka 13 książek poetyckich (w tym 5 dwujęzycznych). Tłumaczona i opublikowana w 14 językach. W 2024 wydała tomy *Bez-Troska. Próby Wyrazu* (w tłum. Anny Błasiak na jęz. angielski) oraz *Głos empatii* (w tłum. Switłany Brestawskiej na jęz. ukraiński). Prezeska SPP Oddział Wielkopolski w Poznaniu. Członkini Zarządu Głównego i Komisji Kwalifikacyjnej SPP. Inicjator, kuratorka Ogólnopolskiej Grupy Literackiej Na Krechę. Fundatorka i prezeska Fundacji Otwartych Na Twórczość (FONT). Prowadzi cykliczną audycję „Poezja z dedykacją” w radiu Głos Literacki. Uehonorowana kilkoma medalami za wspieranie i promowanie kultury. Wyróżniona w konkursie UMP jako Poznański Wolontariusz Roku 2021. Mieszka w Słupsku i w Poznaniu. Prowadzenie: Bartłomiej Siwiec.

- » 17.01.2025, piątek, godz. 18.00; wstęp wolny

Śmierciochron. Ku odkrywaniu poezji Wojciecha Banacha – premiera książki

O publikacji opowiedzą jej redaktorzy Marek K. Siwiec, Hanna Strychalska oraz prezes bydgoskiego oddziału SPP Bartłomiej Siwiec. O Wojciechu Banachu i jego poezji w *Śmierciochronie...* napisali: Jan Kaja, Marek Kazimierz Siwiec, Hanna Strychalska, Krzysztof Derdowski, Bartłomiej Siwiec, Piotr Wiktor Lorkowski, Teresa Tomsia, Jarosław Jakubowski, Ewa Starosta, Stefan Pastuszewski, Maciej Krzyżan, Krzysztof Szymoniak, Filip Ludwik Czech, Zdzisław Pruss, Ewa Korzeniowska, Jan Wach, Grzegorz Musiał, Wojciech Kass, Krystyna Mazur, Bożena Boba-Dyga, Paweł Szydeł, Roma Warmus, Alina Rzepecka, Małgorzata Grajewska, Lucyna Siemińska, Andrzej Ossowski, Joanna Gładkowska-Rosińska, Bogdan Chmielewski, Leszek Goldy-

szewicz, Wojciech Nadratowski, Ryszard Czajkowski, Jacek Soliński, Jarosław Stanisław Jackiewicz, Rafał Jaworski, Helena Skonieczka, Mateusz Brucki, Grzegorz Jerzy Grzmot-Bilski. Wiersze autorowi zadedykowali: Jolanta Baziak, Mateusz Brucki, Stanisława Deluga, Joanna Gładkowska-Rosińska, Małgorzata Grajewska, Krzysztof Grzechowiak, Grzegorz Jerzy Grzmot-Bilski, Franciszek Kamecki, Maciej Krzyżan, Grzegorz Musiał, Juliusz Rafeld, Alina Rzepecka, Michał Siewkowski, Bartłomiej Siwiec, Marek Kazimierz Siwiec, Teresa Tomsia, Wiesław Trzeciakowski, Jan Wach.

» 18.01.2025, sobota, godz. 10.00; koszt 40 zł

Ręka do dzieła: Plastyka obrzędowa.

Pająk – spotkanie ze sztuką i rękodziełem

Stworzymy własną formę przestrzenną – pająka ze słomy, który był niegdyś najważniejszą ozdobą w chałupie, wisiał pod sufitem na belce stropowej, przystrajając tzw. święty kąt. Uczestnicy będą mieli okazję wykonać pająka ostrosłupowego pod okiem twórczyni ludowej. Przewidziany czas spotkania: od 10.00 do 14.00. Wydanie skierowane jest do osób dorosłych. Liczba miejsc ograniczona. Szczegółowe informacje: tel. 517 799 994, e-mail: galeria@kpck.pl. Prowadzenie: Małgorzata Bołka.

» 23.01.2025, czwartek, godz. 18.00, restauracja Zatoka, ul. św. Floriana 6A; bilety w cenie 150 zł (dla słuchaczy KUTW i ASW działających przy KPCK), 170 zł (pozostali); w sprawie biletów prosimy o kontakt: 780 181 770, joanna.gabriel@kpck.pl

Filmowe wspomnienia

– kostiumowy bal dla babci i dziadka

Wieczór pełen radości, śmiechu i magii filmowego świata. To doskonała okazja, by bawić się w stylu Hollywood, tańczyć do znanych melodii i przywdziać kostiumy ulubionych postaci filmowych. Nie zwlekajcie, bo kto pierwszy, ten lepszy. Zapiszcie się już dziś, aby zapewnić sobie udział w niezwykłym wydarzeniu. Informacje o zapisach znajdziecie pod nr. tel. 780 181 770 lub mailowo: joanna.gabriel@kpck.pl.

» 23.01.2025, czwartek, godz. 18.00; wstęp wolny

LXXXII Spotkanie z Historią u Hoffmana:

Bitwa o Bydgoszcz (20–28 I 1945),

dr hab. Łukasz Mamert Nadolski

W 2025 świętować będziemy 80. rocznicę zakończenia II wojny światowej, w styczniu przypada także rocznica

wyzwolenia Bydgoszczy spod okupacji hitlerowskiej. Mając na względzie to ważne dla bydgoszczan wydarzenie, chcemy przybliżyć temat zdobywania miasta przez Wojsko Polskie i siły radzieckie i przedstawić go oczyma historyka wojskowości. Prelekcję wygłosi dr hab. Łukasz Mamert Nadolski z Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy, autor monografii *Bitwa o Bydgoszcz. 20–28 stycznia 1945*.

» 31.01.2025, piątek, godz. 18.00; wstęp wolny

Odważne i romantyczne i Ostromecko

w opowiadaniach – spotkanie z Małgorzatą Grosman wokół dwóch książek

Książka *Odważne i romantyczne*, z podtytułem *A gdyby Bydgoszcz nie była kobietą...*, nawiązuje do innego tytułu autorki – *Bydgoszcz jest kobietą*. Jest jednak zupełnie odmienna od pierwowzoru, to raczej wariacja na jego temat. Przedstawiająca raptem kilka kobiet, w zbeletryzowany sposób, i okraszona rysunkami. Ich autorkami są Anna Januchowska i Zofia Kobus. *Ostromecko w opowiadaniach* – drugie, zmienione i bogato ilustrowane wydanie książki prezentującej wyjątkowe miejsce – Zespół Pałacowo-Parkowy Ostromecko. Byłby ewenementem już choćby dlatego, że w jednym majątku, tuż obok siebie, są dwa pałace i dwa parki, a to dopiero początek ostromeckich atrakcji. Prowadzenie: Ewa Dąbska.

Ponadto w styczniu:

» od 13.01.2025, poniedziałek

Zapraszamy na drugi semestr zajęć akademickich

Dział Edukacji i Integracji Międzypokoleniowej zaprasza do zapisu na wiosenny semestr zajęć akademickich. Nasze propozycje skierowane są do osób w każdym wieku, od najmłodszych po seniorów, z myślą o integracji, rozwoju oraz wspólnym spędzaniu czasu w twórczy sposób. Kontynuujemy nasze dotychczasowe projekty, a są to: Akademia Sztuk Wszelakich oraz Kujawski Uniwersytet Trzeciego Wieku – wykłady ogólnoakademickie prowadzone przez uznanych prelegentów z ośrodków naukowych z całej Polski, kierowane do seniorów (KUTW) oraz szerszego grona odbiorców (ASW). Bogaty program dla osób pragnących rozwijać swoje zainteresowania oraz poszerzać wiedzę z różnych dziedzin sztuki i nauki; Arte Aktywizacja – zajęcia, które pobudzają kreatywność i rozwijają umiejętności manualne seniorów; Gimna-

styka dla Seniora – program ćwiczeń dostosowany do potrzeb seniorów, pomagający utrzymać dobrą kondycję fizyczną; Język angielski dla seniorów – kontynuacja rozpoczętych w minionym semestrze zajęć na poziomie podstawowym i podstawowym +; Sekcja Edukacji Żywnościowej – zajęcia z dietetykiem, poświęcone zdrowemu odżywianiu i stylowi życia; Dyskusyjny Klub Operowy – spotkania dla miłośników opery, podczas których omawiane są zarówno dzieła klasyczne, jak i współczesne; Klub Pracy Twórczej „Pipszytki” – spotkania dla osób pragnących rozwijać swoje pasje twórcze w miłej atmosferze; Wycieczki jednodniowe, wyjścia do instytucji kultury oraz spacerzy przyrodnicze i historyczne, które stanowią doskonałą okazję do aktywnego spędzania czasu i odkrywania nowych miejsc. Szczegółowe informacje dotyczące częstotliwości zajęć oraz kosztów uczestnictwa można uzyskać w Dziale Edukacji i Integracji Międzypokoleniowej, od pon. do pt. w godz. 9.00–15.00. Zachęcamy do kontaktu: integracja@kpck.pl; 780 181 770; 52 585 15 02 lub odwiedzin: pl. Kościeleckich 6, pokój nr 4.

INF. JĘDRZEJ KUBIAK

Centrum Nauki
i Kultury Młyny
Rothera

- » wtorek–czwartek, godz. 10.00–18.00
- » piątek, godz. 10.00–20.00
- » sobota–niedziela, godz. 12.00–20.00
- » bilety dostępne są online oraz w kasie Młynów

Wystawa stała *Młyn-Maszyna*

- » wtorek–czwartek, godz. 10.00–18.00
- » piątek, godz. 10.00–20.00
- » sobota–niedziela, godz. 12.00–20.00
- » bilety dostępne są online oraz w kasie Młynów

Wystawa stała *Węzły. Opowieść o mieście nad rzeką*

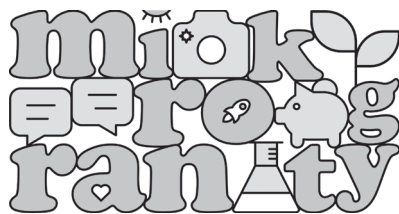
- » wtorek–czwartek, godz. 10.00–18.00
- » piątek, godz. 10.00–20.00
- » sobota–niedziela, godz. 12.00–20.00
- » bilety dostępne są online oraz w kasie Młynów

Wystawa stała *SOWA*

» od 7 stycznia, wtorek

Mikrogranty Młodzieżowe – rusza kolejny nabór w ramach programu

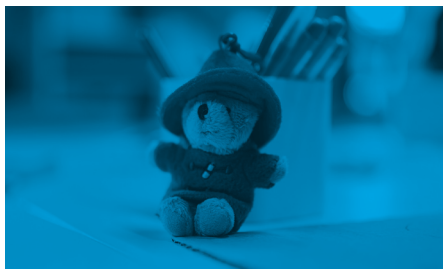
To ogólnomiejski program wsparcia oddolnych inicjatyw lokalnych, w ramach którego osoby w wieku 14–26 lat, mieszkające i/lub uczące się w Bydgoszczy, mogą realizować wydarzenia o charakterze kulturalnym, naukowym, edukacyjnym, ekologicznym i społecznym, a my je dofinansowujemy. Pierwszy nabór odbył się w maju 2024, kolejny startuje już 7 stycznia i potrwa do 19 stycznia. Zapraszamy do wysyłania zgłoszeń. Niezbędne informacje oraz regulamin naboru wkrótce dostępny na: mlynrothera.pl/mikrogranty.

- » 16.01.2025, czwartek, godz. 16.30–18.00, kawiarnia Nowe Miejsce, I piętro; dla dzieci w wieku 4–10 lat z opiekunami; bezpłatne wejściówki, zapisy wkrótce

Mapa Szczęśliwych Podróż Misia Paddingtona

Wyruszamy w podróż razem z Misiem Paddingtonem. Aby porozumieć się z tym niezwykłym niedźwiadkiem, a także ze sobą nawzajem, nauczymy się misiowego tańca-przywitańca. Następnie zastanowimy się, jakie skarby mogą kryć się w tajemniczej walizce oraz co umieścilibyśmy na Mapie Szczęśliwych Podróż: zapach rzeki, wspomnienie smaku babcinej zupy, patyk z ulubionego drzewa. Warsztaty będą odbywać się w jęz. polskim, ukraińskim i misiowym. Poprowadzą je: Daria Bator i Natalia Hałas-Szcześniak ze Stowarzyszenia My Też.

» od 20.01.2025, poniedziałek; bilety (obowiązują zapisy online lub w kasie Młynów), szczegóły o zapisach wkrótce

Młyny na ferie: Twórcze zimowisko dla dzieci i młodzieży

Młyny Rothera to dobre miejsce na twórcze zimowisko. W najbliższe ferie zimowe zapraszamy dzieci i młodzież. Wśród atrakcji znajdziecie wielkoformatowe warsztaty artystyczne z Kasią Bury, podczas których stworzycie makiety z tektury, ucząc się pracy z papierem i tworząc fantastyczne konstrukcje. Wspólnie zaprojektujemy i stworzymy własne gry planszowe, a na koniec rozegramy pierwsze partie – to doskonała okazja do stworzenia własnego świata i zasad gry. Przygotowaliśmy również przygody konstruktorskie, gdzie będziecie mogli sprawdzić swoje siły w budowaniu najwyższej wieży, mostów z nietypowych materiałów, rozwiązywaniu łamigłówek i tworzeniu kreatywnych torów przeszkód. W drugim tygodniu skupimy się na konstruowaniu robotów i budowaniu z klocków Lego. Poznacie tajniki kolażu, tworząc niezwykle prace inspirowane miastem i jego historią podczas warsztatów *Młyńskie kolaże*. Odkryjecie także świat analogowego kina na warsztatach tworzenia filmów na diaskopie, gdzie wspólnie stworzymy filmową opowieść o zaginionym skarbcu nad Brdą. Dla dzieci i młodzieży od 6 lat przygotowaliśmy zajęcia odpłatne z ograniczoną liczbą miejsc. Szczegóły programu, zapisy i informacje będą dostępne wkrótce na stronie: mlynrothera.pl.

» 27.01.2025, poniedziałek, godz. 12.00, pl. Teatralny; wstęp wolny

Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu

Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu obchodzony jest w rocznicę wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau, który stał się symbolem tego czasu i miejscem zagłady ponad 1,1 mln osób. W Auschwitzu mordowani i więzieni byli obywatele niemal wszystkich okupowanych przez Niemców krajów Europy, w zdecydowanej większości Żydzi. Mimo że wiele ofiar Holokaustu nie ma własnych grobów, pamięć o nich trwa, przekazywana przez ludzi, miejsca i instytucje. Wraz z Teatrem Polskim im. H. Konieczki zapraszamy na uroczystość czytania imion mieszkanki i mieszkańców naszego miasta, która odbędzie się na pl. Teatralnym w Bydgoszczy.

Ponadto: Wywiad-rzeka: archiwum bydgoskich historii

Nowa strona internetowa Młynów Rothera wywiad-rzeka.mlynrothera.pl dostępna dla wszystkich zainteresowanych nią osób. Wywiad-rzeka: archiwum bydgoskich historii to projekt, w którym słuchamy wspomnień o życiu codziennym, opowieści „zwykłych ludzi”, dotyczących wydarzeń, o których przeczytamy w podręcznikach, i tych, które interesują nas w drugim człowieku, niekoniecznie z perspektywy wielkich narracji. Opieramy się na pracy z pamięcią i z żywymi organizmami: spotykamy się z bydgoszczanami i bydgoszczankami, chcącymi podzielić się swoimi wspomnieniami. Nagrywamy ich opowieści. Spisujemy historie uwiecznione na zdjęciach. Skanujemy pamiętki i dokumenty. Każdy z nas ma w końcu swoją własną Bydgoszcz, a każda z opowieści, które nosimy w sobie, jest ważna i warta wysłuchania. Nasze archiwum gromadzi i udostępnia zdjęcia, historie mówione, materiały audio i wideo związane z Bydgoszczą i jej mieszkankami i mieszkańcami. W celu pobrania materiałów z zamiarem ich późniejszego wykorzystania, a także w celu podzielenia się zdjęciami czy opowiedzenia historii prosimy o kontakt pod adresem: wywiadrzeka@mlynrothera.pl.

INF. ADRIANNA KWIATKOWSKA

Muzeum Okręgowe
im. Leona
Wyczółkowskiego

MO:
MUZEUM
OKRĘGOWE
IM. LEONA WYCZÓLKOWSKIEGO
W BYDGOSZCZY

Działania edukacyjne:

Grupy zorganizowane (ze szkół, ale nie tylko) zachęcamy do zapoznania się z ofertą edukacyjną MOB na rok szkolny 2024/2025. Folder z propozycjami opracowanymi przez Centrum Edukacji Muzealnej, Aptekę pod Łabędziem i Explozem znajdziecie na stronie muzeum w zakładce „Edukacja”.

» Centrum Edukacji Muzealnej, ul. Mennica 6

Rodzinny Piątek w Wyczółkowym Lesie

Zapraszamy do skorzystania ze specjalnej oferty dla dzieci do 6. r.ż. z opiekunami. W każdy piątek w godz. 14.00–17.00 zapraszamy do samodzielnej zabawy w pokoju sensorycznym wzbogaconym o ciekawe zadania dla maluchów. Bilety w cenie 17 zł/dziecko, 1 zł/opiekun, do nabycia w kasie Centrum Edukacji Muzealnej od wt. do pt. w godz. 8.00–14.00.

Warsztaty okolicznościowe podczas ferii:

- » Centrum Edukacji Muzealnej, ul. Mennica 6;
bilet: 17 zł/uczestnik, 1 zł/opiekun

Sztuka od Kuchni na ferie

Zapraszamy grupy zorganizowane do samodzielnej eksploracji przestrzeni edukacyjnej Sztuka od Kuchni. Przygotowane stanowiska zachęcą zarówno uczniów, jak i ich wychowawców do wspólnej zabawy w tematyce sztuk plastycznych, ponieważ nauka przez doświadczanie to jedna z najlepszych metod poznawania świata. Czym jest ślad, a czym linia w grafice, co oznaczają kolory w malarstwie i jak w ciekawy sposób możemy je wykorzystać? Na te pytania można samodzielnie uzyskać kreatywne odpowiedzi w Sztuce od Kuchni. Czas trwania: 1 h.

- » 11.01.2025, sobota, godz. 12.00, Galeria Sztuki Nowoczesnej, ul. Mennica 8, Wyspa Młyńska

Twórcza Sobota: *Podróż w głąb siebie.*

Eksploracja wystawy w duchu słow i tworzenie lalek motanek

Nowy rok to czas podsumowań, ale też zmian i obiekania zupełnie nowych dróg. Już 11 stycznia wspólnie odwiedzimy wystawę monograficzną Hanny Oinonen *Projekt Bydgoszcz i inne historie* i zastanowimy się, co artystka chciała nam opowiedzieć poprzez instalacje stworzone z roślin oraz przedmiotów codziennego użytku. Rozważymy także, czym jest dla nas proces podróży. Podczas spotkania każdy z uczestników wykona własną lalkę motankę – podróżniczkę, która ma zapewnić szczęśliwe dotarcie do celu – zarówno tego wyznaczonego na mapie, jak i w naszym życiu. Warsztaty prowadzone będą w duchu zero waste, z wykorzystaniem materiałów z recyklingu oraz przedmiotów, którym warto dać drugie życie. Czas trwania warsztatów: 2 h. Zapraszamy dorosłych i młodzież od lat 15 wraz z opiekunami. Bilet 17 zł/os., do zakupu online na bilety.muzeum.bydgoszcz.pl lub z wyprzedzeniem w kasie CEM (ul. Mennica 6, kasa czynna od wt. do pt. w godz. 8.00–14.00). Liczba miejsc ograniczona. Więcej informacji: tel. 52 58 59 910, 52 58 59 911, edukacja@muzeum.bydgoszcz.pl.

- » 2–17 stycznia 2025, Apteka pod Łabędziem,
ul. Gdańska 5

Łyk zdrowia na Dzień Babci i Dzień Dziadka

Zajęcia towarzyszące wystawie czasowej *Wymarzone Muzeum. Cudowne leki z dawnej apteki*. Zapisy i informacje o cenach biletów: farmacja@muzeum.bydgoszcz.pl, tel. 52 888 97 42.

Zajęcia przybliżają tematykę poszukiwań cudownych leków. Dowiemy się, czy takie leki istniały w przeszłości i co o tym sądzi współczesna medycyna. Zastanowimy się, co świadczyło o ich „cudowności” i dlaczego były tak poszukiwane. W części warsztatowej, zainspirowani dziełami prezentowanymi na ekspozycji *Wymarzone Muzeum. Cudowne leki z dawnej apteki*, stworzymy dekoracje na kubkach i skomponujemy „cudowne” herbatki.

- » 21–31 stycznia 2025, Apteka pod Łabędziem

Ferie w Aptece pod Łabędziem:

Mydło wszystko umyje...

Zapisy i informacje o cenach biletów: farmacja@muzeum.bydgoszcz.pl, tel. 52 888 97 42. Zapraszamy na zajęcia poświęcone roślinom myjącym, ich historii i współczesnemu zastosowaniu. Jednak to nie wszystko – podczas warsztatów wykorzystamy dary natury do tworzenia własnych kostek myjących na bazie gliceryny.

Spotkania i wykłady:

Liczba miejsc ograniczona. Bilety można zakupić w kasie muzeum oraz przez: bilety.muzeum.bydgoszcz.pl, w zakładce Wydarzenia. Decyduje kolejność zakupu biletów.

- » 3.01.2025, piątek, godz. 17.00, gmach główny MOB,
ul. Gdańska 4 (sala audiowizualna); wstęp: 10 zł od os.

Pan X i Skarb z Bydgoszczy – wykład Roberta Grochowskiego, kierownika badań archeologicznych w bydgoskiej katedrze

- » 10.01.2025, piątek, godz. 17.00, gmach główny MOB,
ul. Gdańska 4 (sala audiowizualna); wstęp: 10 zł od os.

Romantyzm – epoka emocji i wyobraźni – wykład dr. Szymona Owsiańskiego z cyklu *Historia sztuki dla uważnych*

- » 22.01.2025, środa, godz. 17.00, Zbiory Archeologiczne,
ul. Mennica 2, Wyspa Młyńska; wstęp: 10 zł od os.

Ikonaografia na monetach rzymskich jako świadectwo przenikania kultury antycznej na tereny pogranicza Wielkopolski i Pomorza – wykład dr. Krzysztofa Jarzęckiego, kustosa i kierownika Pracowni Numizmatyki MOB

- » 29.01.2025, środa, godz. 17.00, gmach główny MOB, ul. Gdańska 4 (sala audiowizualna); wstęp: 10 zł od os.

Losy społeczności żydowskiej w Bydgoszczy podczas II wojny światowej – wykład dr. hab. Tomasza Kawskiego, prof. UKW

Wydarzenia:

- » 17.01.2025, piątek, godz. 18.00, Spichrze nad Brdą, ul. Grodzka 7–11

Wernisaż wystawy *Inne miasto... Zniszczenia wojenne Bydgoszczy (1939–1945)*

- » 17 i 24 stycznia 2025, piątki, godz. 19.00; wstęp wolny, wejściówki do pobrania w Muzeum Legend Szyperskich (ul. Spichlerza 1) lub rezerwacja tel.: 503 584 840

Zabawa na 105 fajerek, czyli styczniowe historie znad Brdy

Zob. s. 45.

Oprowadzanie po wystawach:

- » 9 i 23 stycznia 2025, czwartki, godz. 17.00, Galeria Sztuki Nowoczesnej, ul. Mennica 8, Wyspa Młyńska

Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Projekt Bydgoszcz i inne historie. Wystawa prac Hanny Oinonen, Laureatki MTG Kraków 2021*

Prowadzenie: dr Barbara Chojnacka, Ewelina Kaczmarek. Cena: bilet wstępu do muzeum + 5 zł/os.

- » 14.01.2025, wtorek, godz. 11.30, gmach główny MOB, ul. Gdańska 4, sala kolumnowa

Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Dźwięki spod igły. Światowa kolekcja fotograficzna Ewy i Adama Mańczaków*

Prowadzenie: Sławomir Dolata. Cena: bilet wstępu do muzeum + 5 zł/os.

- » 24.01.2025, piątek, godz. 12.00 i 18.00, Spichrze nad Brdą, ul. Grodzka 7–11

Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Inne miasto... Zniszczenia wojenne Bydgoszczy (1939–1945) z okazji*

80. rocznicy zakończenia okupacji niemieckiej w Bydgoszczy

Cena: bilet wstępu do muzeum + 1 zł/os.

- » Europejskie Centrum Pieniądza, ul. Mennica 4, Wyspa Młyńska

Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Skarb Bydgoski*

Grupy zorganizowane zapraszamy w każdy wtorek o godz. 12.00 (obowiązują zapisy: edukacja@muzeum.bydgoszcz.pl). Osoby indywidualne zapraszamy w każdą środę o godz. 12.00 (bez zapisów). Cena: bilet wstępu do muzeum + 5 zł/os.

Wystawy czasowe:

- » 17 stycznia 2025 – 28 grudnia 2025, Spichrze nad Brdą, ul. Grodzka 7–11

Inne miasto... Zniszczenia wojenne Bydgoszczy (1939–1945)

Ekspozycja opowiada o zniszczeniach Bydgoszczy w czasie II wojny światowej, a także o nowym zagospodarowaniu utraconych miejsc i obiektów, które nadal żyją w pamięci mieszkańców. Dawną tkankę miejską możemy poznać dzięki archiwalnym fotografiom. Historie ludzi użytkujących zniszczone obiekty oraz funkcje tych budowli odnajdujemy za sprawą pozostawionych w gruzach lub ocalonych z zawieruchy wojennej przedmiotów, dokumentów, pamiątek czy zdjęć rodzinnych, a także zachowanych relacji. O działaniach zbrojnych, które przyczyniły się do dewastacji fragmentów Bydgoszczy, przypominają nam porzucone przez walczących broń i militaria. Dzisiejszy wygląd i nowe wykorzystanie zrujnowanych niegdyś miejsc widzimy w obiektywie bydgoskiego fotografa Wojciecha Woźniaka. Kuratorzy: dr Anna Nadolska, Filip Semrau. Wystawa wpisuje się w obchody 80. rocznicy zakończenia okupacji niemieckiej w Bydgoszczy.

- » do 22.01.2025, Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Wystawa pokonkursowa *Wymarzone Muzeum. Cudowne leki z dawnej apteki*

Celem tegorocznego konkursu plastycznego zorganizowanego przez MOB było rozbudzenie potrzeby obcowania ze sztuką poprzez poznawanie znaczenia kulturowego regionu, spuścizny materialnej i niematerialnej oraz ich obecności w życiu codziennym, a w szczególności

ści w lokalnej farmacji. W tym roku dzieci wykonywały prace przestrzenne – opakowania, np. leku, herbaty, syropu, maści, kremu, oleju czy tabletek. Kuratorka: Ewa Widacka-Matoszko.

» do 2.02.2025, Galeria Sztuki Nowoczesnej, ul. Mennica 8, Wyspa Młyńska

Dawno nie/widziane

W ramach wystawy przedstawionych zostało kilkadziesiąt prac ukazujących różnorodność formalną i tematyczną kolekcjonowanych w bydgoskim muzeum prac fotograficznych, które są rzadko prezentowane odbiorcom. Ekspozycja jest drugą odsłoną kolekcji, pierwszą zaprezentowaliśmy w 2010 roku z okazji jubileuszu 10-lecia powstania Muzeum Fotografii Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. W kolejnych latach wzbogaciliśmy zbiór o nowe nabytki i depozyty, których część została przedstawiona w naszym mieście po raz pierwszy. Kuratorka: dr Monika Kosteczko-Grajek.

» do 2.02.2025, Galeria Sztuki Nowoczesnej, ul. Mennica 8, Wyspa Młyńska

Projekt Bydgoszcz i inne historie.

Wystawa prac Hanny Oinonen, Laureatki MTG Kraków 2021

Idea sztuki Hanny Oinonen skupia się na wyrażeniu kruchości życia, pragnieniu uchwycenia przemijających chwil, zanikających miejsc wspomnień. Wiele jej prac zawiera wątki autobiograficzne, a do najczęściej powracających tematów należą czas i pamięć. W swoich działaniach Oinonen wykorzystuje różne media i materiały, często nawiązując do świata natury, dawnego rękodziela i fotografii. W Galerii Sztuki Nowoczesnej możemy zobaczyć m.in. obiekty i instalacje stworzone z żywych, suszonych i preparowanych roślin uprawnych oraz tych pochodzących ze środowiska naturalnego. Wystawa w programie towarzyszącym Międzynarodowego Triennale Grafiki Kraków 2024. Kuratorka: dr Barbara Chojnacka.

» do 1.10.2025, gmach główny MOB, ul. Gdańska 4, sala kolumnowa

Dźwięki spod igły. Światowa kolekcja fotograficzna Ewy i Adama Mańczaków

Na ekspozycji zobaczymy najciekawsze eksponaty ze światowej kolekcji fonograficznej Ewy i Adama Mańczaków, którą na co dzień opiekuje się Pracownia

Muzyczna działająca w ramach Działu Sztuki MOB. W rozbudowywanym od 2005 roku muzealnym zbiorze zabytków fonograficznych znajduje się ponad 100 urządzeń do odtwarzania i nagrywania dźwięku. Najcenniejszymi z nich są fonografy – pierwsze urządzenia, które pozwalały zarówno na zapis, jak i na odtwarzanie dźwięku. Kurator: Sławomir Dolata.

Wystawy stałe:

» Gmach główny MOB, ul. Gdańska 4

Obrazy nie-/rzeczywistości.

Inspiracje i aspiracje

Jan Stanisławski i uczniowie z kolekcji Wandy i Leonarda Pietraszków

» Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Aptekarstwo bydgoskie

» Europejskie Centrum Pieniądza, ul. Mennica 4

Skarb Bydgoski (monety i biżuteria)

» Spichrze nad Brdą, ul. Grodzka 7–11

Od Starego Rynku do placu Wolności. Spacer ulicami międzywojennej Bydgoszczy

» Zbiory Archeologiczne, ul. Mennica 2

Na pograniczu Wielkopolski i Pomorza. Bydgoszcz i region u zarania dziejów

W grodzie Bydgosztwa. Tajemnice życia wczesnośredniowiecznych mieszkańców Bydgoszczy i okolic

» Dom Leona Wyczółkowskiego, ul. Mennica 7

Twórczość Leona Wyczółkowskiego (1852–1936)

Obiekt miesiąca:

Rozbiórka ruin Teatru Miejskiego, fot. Piotr Wiszniewski, Bydgoszcz, 1946 r., repr. Wojciech Woźniak, wł. Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, nr inw. MOB PRL/Z-352

W styczniu 1945 r. w rejonie Bydgoszczy prowadzone były intensywne walki. Na skutek tych działań zbrojnych okupant niemiecki został wyparty z miasta przez wkraczających żołnierzy Armii Czerwonej i Wojska Polskiego. Wówczas zniszczeniu lub uszkodzeniu uległo około 30 obiektów, w tym budynki mieszkalne, przemysłowe i wojskowe, gmachy użyteczności publicznej, a także budowle sakralne. Z krajobrazu miejskiego bezpowrotnie zniknęło kilka charakterystycznych, ważnych dla bydgoszczan obiektów, w tym Teatr Miejski. Spłonął dach gmachu posiadającego elewacje w stylu historycznym, eklektycznym, scena i widownia. W południową wieżę trafiło przynajmniej pięć pocisków. Przyjmuje się, że większość dewastacji spowodowała bezzmyślna działalność żołnierzy Armii Czerwonej. Liczne ślady po kulach miał także stojący w ogrodzie teatralnym posąg Łuczniczki.

Ola Obarska, znana aktorka i śpiewaczka operetkowa, we wspomnieniach z 1976 r. tak opisała to wydarzenie: „Uwagę moją przykuł pożar, jaskrawszy niż wszyst-

kie dookolne. Zanim pojęłam, co się pali, znalazłam się nad brzegiem Brdy. Mojej ukochanej Brdy. I tu most był zerwany. Most, plac Teatralny? Czyli to, co przede mną płonie, to... teatr?! Mój teatrze!!! [...] Ja tu, na tym zerwanym moście, ujrzałam [...] to wszystko, co było i już nie wróci... Mój debiut, moje role...”.

Częściowo zniszczony w styczniu 1945 r. gmach Teatru Miejskiego, wzniesiony w 1896, powojenne władze Bydgoszczy postanowiły rozebrać. Chciano szybko uporządkować przestrzeń miejską przed planowaną na lato 1946 Pomorską Wystawą Przemysłu, Rzemiosła i Handlu oraz przypadającą w tym czasie 600. rocznicą nadania Bydgoszczy praw miejskich. Ruina budowli stojąca w tak eksponowanym miejscu, jakim jest pl. Teatralny i ul. Marszałka Focha, przy braku funduszy na odbudowę, musiała zniknąć z powierzchni ziemi. Fakt ten wzbudzał negatywne emocje, tym bardziej że w okresie okupacji niemieckiej obiekt został grun-

townie wyremontowany i zmodernizowany. Rozbiórka pozostałości po gmachu trwała do maja 1946, a w jej lokalizacji powstał zieleńiec.

Wyjątkową fotografię przedstawiającą wyburzenie pozostałości Teatru Miejskiego w 1946 r. autorstwa Piotra Wiszniewskiego można oglądać na wystawie czasowej *Inne miasto... Zniszczenia wojenne Bydgoszczy (1939–1945)* udostępnionej dla zwiedzających w Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, w Spichrzach nad Brdą, ul. Grodzka 7–11, od 17 stycznia do 28 grudnia 2025 r.

oprac. dr Anna Nadolska, kierowniczka Działu Historii MOB

INF. MICHAŁ LITOROWICZ

Dom Kultury
„Modraczek”

Dom Kultury
„Modraczek”

» 9.01.2025, czwartek, godz. 18.00; wstęp wolny

Kawiarnia Literacka

– gość: Michał Jankowski

Michał Jankowski – bydgoski historyk, regionalista, poeta i pracownik jednej z bydgoskich księgarni. Jest absolwentem historii UKW w Bydgoszczy i autorem kilku książek, w tym 2 nagrodzonych, oraz tomu poezji. W swoich publikacjach porusza tematykę zrujnowanych zabytków i tych, którzy je tworzyli, oraz historii kolei. Pragnie przywracać pamięć zapomnianym miejscom, ludziom i dokumentuje znikające dziedzictwo materialne. Jako poeta debiutował tomikiem *Melancholia chroniczna*, jego utwory pojawiły się także w antologii *Na skrzydłach Pegaza* oraz antologii ogólnopolskiej grupy poetyckiej Bar Sedno. W wierszach inspirowane poezją XIX i początku XX w. Pisuje także prozę. Jak dotąd jego opowiadania znalazły się w antologii słowiańskiej *Obiata* oraz w antologii *Na skrzydłach Pegaza*. Spotkanie poprowadzi W. Barbara Jendrzewska.

» 16.01.2025, czwartek, godz. 18.00; wstęp wolny

Indianie Ameryki Północnej, historia i dzień dzisiejszy

Spotkanie podsumowujące poprowadzi dr Adam Piekarski.

INF. IZABELA KACZYŃSKA

Opera Nova

- » 10.01.2025, piątek, godz. 12.00
- » 11.01.2025, sobota, godz. 12.00

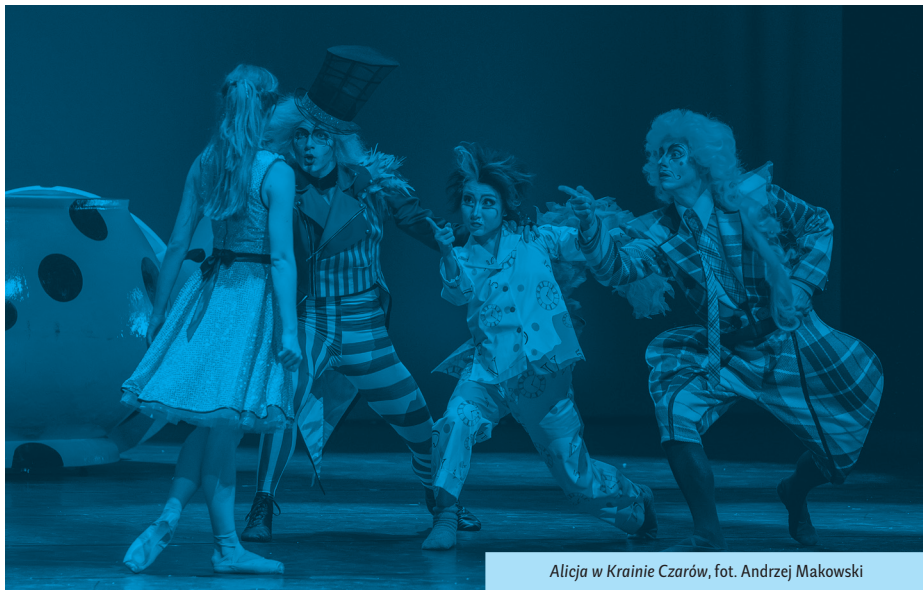
Giovanni Battista Pergolesi: *Służąca panią* – intermezzo w 2 aktach

Kierownictwo muzyczne: Jagoda Brajewska, reżyseria: Jerzy Jan Połoński, scenografia i kostiumy: Mariusz Napierała, asystent reżysera: Dorota Borowicz.

Nowy, 2025 rok najlepiej rozpocząć aktywnie i w dobrym humorze, a to właśnie zapewnia udział w spektaklu immersyjnym, jakim jest *Służąca panią* (*La serva padrona*) Pergolesiego. Spektakl w niespotykanej dotąd na operowej scenie formule wyreżyserował Jerzy Jan Połoński. „Bawimy się w teatr. Bawimy się w pewien rodzaj slapsticku, komedii trochę na granicy wygłupu. *Służąca panią* to utwór, który powstał jako commedia dell'arte, a forma dell'arte była kuglarska, nieco kpiarska i przerysowana. Przeniosłem zatem tę formę na współczesne czasy. Próbujemy zagrać operę, ale ciągle coś nie wychodzi, mamy coś do pokonania, musimy cały czas kombinować – wyjaśnia Połoński, który reżyserując spektakl, nie krył, że chce zdjąć koturny z opery i przybliżyć ją do widza. Bliskości sprzyja nie tylko fakt, że spektakl rozgrywa się w sali kameralnej, ale przede wszystkim wspomniana już formuła przedstawienia bez tradycyjnego podziału na publiczność i scenę. Scena jest, ale otoczona przez widzów, wśród których artyści przemieszczają się, jak trzeba wchodzi z nimi w interakcję i momentami zapraszają do aktywnego uczestnictwa w spektaklu. Do tego muzyka baroku wykonywana na żywo przez zespół instrumentalny, zasiadający na... widowni.

Służąca panią, fot. Andrzej Makowski

Alicja w Krainie Czarów, fot. Andrzej Makowski

- » 16.01.2025, czwartek, godz. 19.00
- » 17.01.2025, piątek, godz. 19.00
- » 18.01.2025, sobota, godz. 17.00
- » 19.01.2025, niedziela, godz. 17.00

Alicja w Krainie Czarów – balet na podstawie powieści Lewisa Carrolla

Muzyka: Przemysław Zych, libretto, inscenizacja i choreografia: Robert Bondara, kierownictwo muzyczne: Jagoda Brajewska, scenografia i kostiumy: Martyna Kander, reżyseria światła: Maciej Igielski, charakteryzacja: Dariusz Kubiak, projekcje multimedialne: Adam Keller.

W styczniu całą rodziną można przeżyć codzienne przygody wraz z Alicją w Krainie Czarów. Barwne widowisko baletowe w inscenizacji i choreografii Roberta Bondary zachwyca niezwykłymi postaciami kreowanymi ruchem, kostiumami, fantastycznymi makijażami i fryzurami. Biały Królik, Straszna Królowa Kier, Kapelusznik, Marcowy Zając, Susel czy Gąsienica pojawią się w scenografii jak z baśni. Znikające koty o nieznikającym uśmiechu czy szalone herbatkowe przyjęcia – to i wiele więcej niezwykłych historii dzieje się w wyobraźni tytułowej bohaterki, co opisał na kartach powieści Alicja w Krainie Czarów Lewis Carroll. Na potrzeby baletu muzykę skomponował Przemysław Zych.

- » 24.01.2025, piątek, godz. 19.00
- » 25.01.2025, sobota, godz. 19.00
- » 26.01.2025, niedziela, godz. 18.00

Napój miłosny – opera komiczna Gaetano Donizettiego w 2 aktach

Reżyseria i inscenizacja: Krzysztof Nazar, kierownictwo muzyczne: Iwona Sowińska, scenografia: Stephan Dietrich, współpraca muzyczna: Jerzy Wołoskiuk, przygotowanie chóru: Henryk Wierchoń, konsultacja choreograficzna: Zofia Rudnicka.

Miłość ubogiego chłopaka do bogatej i wyniosłej dziewczyny z pewnością nie miałyby szczęśliwego finału, gdyby nie eliksir, a raczej wiara w jego sprawczą „moc”. Wędrowny szarlatan nieszczęśliwie zakochanemu Nemorino sprzedaje tytułowy napój miłosny, który ma mu zapewnić powodzenie u dziewcząt, a zwłaszcza u pięknej i kapryśnej Adiny. I chociaż w rzeczywistości ów magiczny eliksir jest zwykłym winem, a powodzenie zapewnia spadek po bogatym wujku – napój miłosnym perypetiom nadaje swój bieg. *Napój miłosny* przyniósł także sławę na całą Europę jego kompozytorowi. Donizetti w tej komicznej operze, oprócz pięknego śpiewu i melodii, zamieścił także sporą dawkę wzruszeń. W inscenizacji Opery Nova każda z postaci jest wiarygodna, co jeszcze bardziej uwydatnia ponadczasowe uczucia i emocje, jak: miłość, pożądanie, prze-

biegłość czy zazdrość. Walory artystyczne bydgoskiego przedstawienia doceniono w 2009, przyznając Nagrodę im. Jana Kiepury dla najlepszego spektaklu muzycznego. Wzniesmy więc wspólnie toast za miłość w ostatni weekend stycznia.

- » 31.01.2025, piątek, godz. 19.00
- » 1.02.2025, sobota, godz. 19.00
- » 2.02.2025, niedziela, godz. 18.00

Wesele Figara – opera buffa W.A. Mozarta

Kierownictwo muzyczne: Marcin Sompoliński, reżyseria: Wojciech Adamczyk, scenografia: Marcelina Początek-Kunikowska, kostiumy: Maria Balcerek, choreografia: Zofia Rudnicka, przygotowanie chóru: Henryk Wierzchoń, dyryguje: Piotr Wajrak.

Najsłynniejsza opera komiczna *Wesele Figara* to genialna muzyka Mozarta i mistrzowskie libretto z wartką akcją, przedstawiającą perypetie w przygotowaniach do zaślubin Figara i Zuzanny – służących hrabiego Almaviv i jego żony, hrabiny Rosiny. Reżyser bydgoskiej inscenizacji Wojciech Adamczyk pozostał wierny realiom epoki i miejscu akcji libretta, aby publiczność mogła czerpać przyjemność nie tylko z muzyki, ale także obcowania z baśniowym wręcz światem złotych wnętrz pałacowych komnat czy cieszyć oczy misternymi kostiumy mozartowskiej arystokracji. I wreszcie wykonawcy mistrzowsko kreujący swe role. Wszystko to sprawia, że *Wesele Figara* pozostaje jednym z najefektowniejszych spektakli Opery Nova.

INF. JUSTYNA TOTA

**Pałac
Młodzieży**

- » 2.01.2025, czwartek, godz. 19.15

Seans filmowy: Naturalna dzikość serca

Reż. Silje Evensmo Jacobsen, Norwegia 2024, 83 min. Wielokrotnie nagradzany film dokumentalny. Przez lata Maria i jej mąż Nick z czwórką dzieci żyli poza systemem na pięknej farmie. Alternatywny model wychowania i nauczania były dla nich tak naturalne, jak zapierająca dech w piersiach norweska przyroda, która ich otaczała. Niespodziewana tragedia wyrwca świat rodziny do góry nogami. Mimo że trudno im się rozstać z dotychczasowym życiem, dzieci wychowane w bliskości ze sobą akceptują zmiany. Muszą dorosnąć do nowych

ról w szkole, do której nigdy nie chodzili, i zadomowić się w nowym domu pod okiem czulego ojca. Czy znajdą dla siebie miejsce w świecie, którego praw i zależności muszą się nauczyć?

- » 7.01.2025, wtorek, godz. 8.30

Seans filmowy oraz warsztaty dla uczniów klas III–VI: Lars jest LOL

Reż. Eirik Sæter Stordahl, prod. Norwegia 2023, 89 min. Wstęp wolny. Obowiązuje rezerwacja miejsc: dominik.wierski@palac.bydgoszcz.pl.

- » 9.01.2025, czwartek, godz. 19.15

Seans filmowy: Minghun

Reż. Jan P. Matuszyński, Polska 2024, 90 min. Jurek (poruszająca kreacja Marcina Dorocińskiego) wraz ze swoim teściem Benem konfrontuje się ze stratą bliskiej osoby i decyduje odprawić chiński rytuał minghun, tzw. zaślubin po śmierci. Bohaterowie ruszają w emocjonalną podróż, której celem jest znalezienie idealnego partnera na wieczność. Zderzenie odmiennych kultur ma pomóc uświadomić zarówno filmowym postaciom, jak i widzowi, że bez względu na pochodzenie wszyscy przynależymy do jednej człowieczej rodziny.

wszelkim schematom. Jednak wyobrażenia Simony o pracy przyrodnika ulegają bolesnej weryfikacji. Musi stanąć w obronie nie tylko swoich ideałów, ale również świata roślin i zwierząt.

» 29.01.2025, środa, godz. 15.30

Inżynierowie ratują świat!

Warsztaty technologiczne, które zabiorą cię w fascynującą podróż do świata przyszłości. Tematyka: drony, psy-roboty, czy kot jest płynem, eksperymenty naukowe. Wszystko to i jeszcze więcej w ramach warsztatów organizowanych przez Politechnikę Bydgoską. Jeśli jesteś uczniem szkoły średniej, pasjonujesz się nowymi technologiami, nauką i przyszłością, te warsztaty są dla ciebie. Zapisz się już teraz i bądź częścią rewolucji technologicznej. Adresat: młodzież ze szkół średnich. Liczba miejsc ograniczona (decyduje kolejność zgłoszeń). Zapisy i szczegółowe informacje: info@palac.bydgoszcz.pl.

» 30.01.2025, czwartek, godz. 19.15

Seans filmowy: *Kiedy nadchodzi jesień*

Reż. François Ozon, Francja 2024, 102 min. Michelle cieszy się spokojną emeryturą w burgundzkiej wiosce, gdzie na co dzień spędza czas ze swoją wieloletnią przyjaciółką Marie-Claude. Kiedy na wakacje przyjeżdżają

z Paryża córka Valérie wraz z synem Lucasem, zestresowana ich wizytą seniorka powoduje niebezpieczną sytuację. Valérie szybko wraca do zdrowia, ale zabrania matce widywać się z wnukiem. Czując się samotna i winna, Michelle popada w depresję...

DKF Niespodzianka: bilet 13 zł, bilet ulgowy 10 zł, karnet 45 zł, karnet ulgowy 35 zł. Kontakt: Pałac Młodzieży w Bydgoszczy, tel. 52 321 00 81 wew. 317. Bilety i karnety do nabycia w portierni Pałacu Młodzieży (ul. Jagiellońska 27) przez seansami.

INF. DOMINIK WIERSKI

Galeria Pleszyski Kobra

» 9.01.2025, czwartek, godz. 18.00

Wykład z serii *Rokendrołowa Historia Sztuki: Od Michała Anioła do Andy Warhola, czyli rozwój tożsamości i świadomości europejskiej na podstawie dzieł sztuki*

INF. GRZEGORZ PLESZYNSKI

Stowarzyszenie Pracownia

» ul. Gawędzy 5

Kalendarz wydarzeń dostępny pod linkiem: <http://bit.ly/KalendarzGawedys>.

INF. KONRAD KAMIŃSKI

Otwarta Przestrzeń Światłownia

» 3.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15; cegiełka na Fundację Światłownia 30 zł

Koncert trzech jeźdźców

Zapraszamy na koncert w stylu blues, country i polski śpiewanej. Wystąpią: Paweł Kiciński – podróżnik,

koniarz, bokser, muzyk amator, opłynął pod żaglami Spitsbergen; Jakub Ciemnoczołowski – trener koni, autor tekstów, gitarzysta, z racji miłości do motocykli bliskie sercu są mu brzmienia country, blues, a przede wszystkim southern rock; Filip Jarosz na co dzień prowadzi studio tatuażu, z pasji gitarzysta, autor tekstów i muzyki. Artystów połączyła miłość do koni i motocykli.

» 10.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15; cegiełka na Fundację Światłownia 30 zł

Leepeck – Melodyjna podróż w czasie i przestrzeni

Leepeck to utalentowany muzyk, którego prace są głęboko inspirowane folkiem i country, a jego unikalny styl i emocjonalne brzmienie zdobyły uznanie w świecie muzyki. Wyróżniony przez magazyn „Rolling Stone”, laureat Super Jedyńki za płytę roku, Leepeck przyciąga uwagę zarówno krytyków, jak i fanów dzięki swojej pasji i autentyczności. Dzięki najnowszej płycie Leepeck kontynuuje eksplorację brzmień i tematów, które dotykają serc jego publiczności, czyniąc go artystą, którego warto obserwować.

» 17.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15; cegiełka na Fundację Światłownia 30 zł

Andrzej Kałamaja „Kaukaz”

Andrzej Kałamaja „Kaukaz” jest znanym wykonawcą w szeroko rozumianym nurcie piosenki studenckiej i zapalonym żeglarzem. Zaczął żeglować na początku szkoły podstawowej, zarazili go tą pasją kuzyni. Później były kolejne obozy, rejsy i stopnie żeglarskie. Przeszedł całą drogę – od załoganta, klepania młotkami i malowania burt, przez starszego wachty, oficera, chifa, stażowanie kapitańskie, aż do

mostka. Pierwszy raz na „Zawiszy Czarnym” płynął w 1986, a dwa lata temu po raz pierwszy jako kapitan tego słynnego żaglowca. Kałamaja znany jest z występów w zespołach Sąsiedzi Gustawa i Pearl Harbour.

» 24.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15; cegiełka na Fundację Światłownia 30 zł

Długi Dystans

Zespół działa od lipca 2020. Kierunek muzyczny jest wypadkową zainteresowań członków grupy, więc znajdziemy tu elementy bluesa, punka, hard rocka. W dwóch słowach można powiedzieć: „Pub Rock”. Skład: Wojtek Wardejn – wokół, saksofon; Piotr Koput – gitara; Jarosław Szczeciński – bas; Tomasz Senger – perkusja.

» 31.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. św. Trójcy 15; liczba miejsc ograniczona, obowiązuje wcześniejsza rezerwacja telefoniczna (509 767 689) lub osobista w Światłowni; wejściówka 40 zł

Koncert Zespołu Muzyki Cerkiewnej Dawnej „Ikos” w ciemności

Zespół Muzyki Cerkiewnej „Ikos” tworzą profesjonalni śpiewacy oraz psalmiści cerkiewni, bracia Michał i Łukasz Hajduczenia. Kluczową specjalizacją repertuarową jest dawny śpiew cerkiewny, przede wszystkim bizantyjski, staroruski, bułgarski oraz serbski. Utwory pochodzą z najstarszych dostępnych źródeł muzyki cerkiewnej i wykonywane są w formach zbliżonych do epokowego oryginału. Dominuje muzyka oparta na skalach, niekiedy z towarzyszeniem isonu (burdonu). Zespół śpiewa również wczesne formy wielogłosu wykształconego w nieznanymi europejskiej muzyce obszarach kulturowych, a ponadto kompozycje współczesnych autorów, dobrane ze względu na spójność języka muzycznych konstrukcji ze spójną korzennej tradycji liturgicznej prawosławia.

INF. GRZEGORZ DUDZIŃSKI

- » 4.01.2025, sobota, godz. 18.00
- » 5.01.2025, niedziela, godz. 18.00

Kobiety Szekspira – spektakl muzyczny

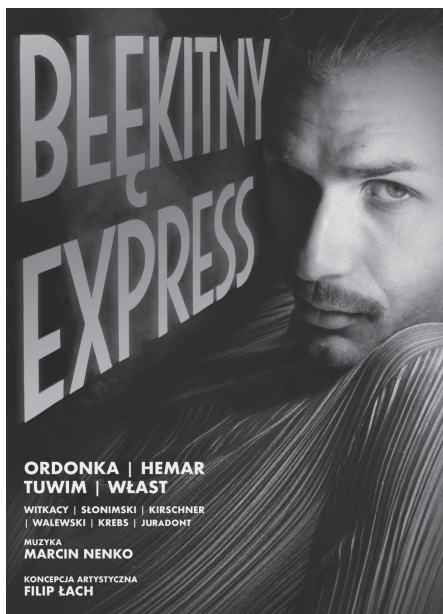
460 lat temu urodził się człowiek, który na zawsze zapisał się w historii teatru: William Shakespeare. Główne role w jego sztukach najczęściej przypadały mężczyznom, lecz my chcemy opowiedzieć o powołanych przezeń do życia kobietach: o okrutnej Lady Makbet, zmysłowej Tytanii czy wrażliwej Ofelii. We wszystkie te postaci, zarówno przy użyciu słowa mówionego, jak i śpiewanego, wcieli się nasza aktorka Katarzyna Chmara. Na scenie będzie jej towarzyszył zespół you.Guru w składzie: Artur Maćkowiak – gitara, elektronika, Michał Lutrzykowski – bas i Piotr Waliszewski – perkusja. Zespół ten, odpowiedzialny również za skomponowanie muzyki do spektaklu, to szalony mikś energetyczny, czerpiący swoje inspiracje z rocka, bluesa, jazzu, muzyki elektronicznej i wielu innych źródeł. Natomiast kompilację monologów i piosenek, inspirowanych kobietami Szekspira, stworzyła bydgoska poetka i pisarka Karolina Sałdecka, dwukrotnie wyróżniona Bydgoską Literacką Nagrodą Roku za tomiki *Wieżowiec: zero* (2021) i *Rekuhara* (2022).

- » 10.01.2025, piątek, godz. 18.00
- » 11.01.2025, sobota, godz. 18.00
- » 12.01.2025, niedziela, godz. 16.00

Błękitny Express

Piosenki międzywojenne w nowej odsłonie. *Błękitny Express* pędzi przez świat tymczasowości. Porywa swoich pasażerów do miejsca, gdzie stają na pęknięciu dwóch epok życia. Muszą na szybko dokonać rachunku dotychczasowych zysków i strat, by móc rozliczyć się z zasłyszaną w dzieciństwie bajką o miłości. Teatralno-muzyczny kolaż złożony z piosenek z repertuaru międzywojennego kabaretu to fantazja o rytmie życia tamtych lat. Dwudziestolecie było krótkim oddechem między jedną katastrofą ludzkości a drugą. Wreszcie można było porzucić niepokoje, sentymenty, romantyczne ideały. Bitewny kurz zastąpić oparami absurdu i alkoholu i w karnawałowym szaleństwie zachłysnąć się wolnością. Teksty H. Ordonówny, A. Własta, M. Hemara czy J. Tuwima wybrzmiały na naszej scenie w nowych, muzycznych interpretacjach. W spektaklu wykorzystane są fragmenty powieści *Pożegnanie jesieni* S.I. Witkiewicza oraz wiersza *Czarna wiosna* A. Słonimskiego. Spektakl zre-

alizowany w ramach Sceny Inicjatyw Aktorskich, którego autorem jest nasz aktor Filip Łach. Kostiumy do *Błękitnego Expressu* zostały stworzone w duchu proekologicznym, we współpracy z Politechniką Bydgoską im. J. i J. Śniadeckich oraz firmą Wtórpol.

- » 17.01.2025, piątek, godz. 18.00
- » 18.01.2025, sobota, godz. 11.00 i 17.00
- » 19.01.2025, niedziela, godz. 11.00 i 17.00

Matylda

Matylda to musicalowy hit dla widzów w każdym wieku, przeniesiony do Bydgoszczy prosto ze scen West Endu i Broadwayu. Sześćdziesięcioletnia dziewczynka posiada genialny umysł, wielkie serce i kompletnie niepasującą do niej rodzinę. Jej tata jest nieuczciwym sprzedawcą samochodów, mamę interesują tylko pieniądze i święty spokój, a brat stanowczo nie grzeszy inteligencją. I nikt z nich absolutnie nie rozumie, dlaczego *Matylda* spędza tyle czasu na czytaniu książek. Co gorsza, jest jeszcze szkoła, w której rządzi Panna Łomot – już samo nazwisko mówi sporo o jej metodach wychowawczych. Aby przetrwać i zachować swoją wyjątkową wrażliwość, *Matylda* musi znaleźć przyjaciół zarówno wśród swoich rówieśników, jak i dorosłych. Być może niezbędne okażą się również supermoce i traszka umieszczona w niecodziennym miejscu. *Matylda* to rozśpiewany i roztań-

czony musical, w którym biorą udział zarówno dorośli aktorzy, jak i wiele utalentowanych dzieci. To również pierwsza koprodukcja Teatru Kameralnego – naszym partnerem jest warszawskim Teatr Syrena. A przede wszystkim – to spektakl, który trzeba zobaczyć.

INF. MAJA STUDZIŃSKA

Towarzystwo Muzyczne im. I.J. Paderewskiego

» 13.01.2025, poniedziałek, godz. 17.00, sala koncertowa Towarzystwa Muzycznego, ul. ks. Skargi 7

Kameralny koncert fletowy

W wykonaniu Agnieszki Bartosiewicz (flet) i studentów klasy fletu Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

» 16.01.2025, czwartek, godz. 17.00, sala koncertowa Towarzystwa Muzycznego, ul. ks. Skargi 7

Recital fortepianowy

W wykonaniu studentów Katedry Fortepianu Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy przygotowujących się do Ogólnopolskiego Konkursu im. F. Chopina w Warszawie.

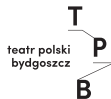
» 22.01.2025, środa, godz. 17.00, sala koncertowa Towarzystwa Muzycznego, ul. ks. Skargi 7

Koncert karnawałowy

W wykonaniu studentów z Koła Artystyczno-Naukowego Wokalistów Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

INF. ALICJA ATLAK

Teatr Polski

- » 9.01.2025, czwartek, godz. 19.00, mała scena TPB
- » 10.01.2025, piątek, godz. 19.00, mała scena TPB
- » 11.01.2025, sobota, godz. 19.00, mała scena TPB

Hamlet

Reżyseria, opracowanie muzyczne Cezary Tomaszewski, scenariusz Konrad Sierzputowski, współpraca dramaturgiczna Klaudia Hartung-Wójciak, scenografia,

kostiumy Natalia Mleczak, światła Jędrzej Jęćkowski, realizatorzy Bartłomiej Chmara, Daniel Dera, Daria Głowczyńska, producentka Magdalena Niedźwiecka, inspicjentka, asystentka reżysera Hanna Gruszczyńska, występują Marian Jaskulski, Filip Lasota, Karol Franek Nowiński, Emilia Piech, Michalina Rodak, Michał Surówka, Małgorzata Trofimiuk, Małgorzata Witkowska.

Hamlet w reż. Cezarego Tomaszewskiego odrzuca zero-jedynkowe myślenie, bo czy między zerem i jedynką nie ma nieskończonej ilości liczb po przecinku? Czy wszyscy się od siebie nie różnimy – charakterem, umysłem, ciałem? Zero-jedynkowość, znana jako dychotomia, nie uwzględnia tego, co znajduje się między białym a czarnym, ogranicza możliwości i ostatecznie może mieć destrukcyjny wpływ na życie oraz relacje z innymi. Twórcy i twórczynie spektaklu fantazjują o świecie, w którym nie trzeba wybierać tylko pomiędzy złem a mniejszym złem, szukają przestrzeni między dwoma skrajnościami, rezygnując z wyboru albo-albo. Tekst aktu drugiego powstał na podstawie wydarzeń realnych – castingu do roli Hamleta wg relacji Jana Kowalewskiego. W spektaklu wykorzystano fragmenty *Hamleta* oraz Sonetu 66 Williama Shakespeare'a w przekładzie Stanisława Barańczaka.

» 15.01.2025, środa, godz. 10.00, godz. 19.00, mała scena TPB

Werter

Reżyseria Grzegorz Jaremko, scenariusz i dramaturgia Mateusz Górniak, scenografia Anna Maria Karczmarska, światło Wojciech Faruga, muzyka Justyna Banaszczyk, inspicjent Adam Pakieła, występują Adam Graczyk, Emilia Piech, Michał Surówka. Spektakl inspirowany *Cierpieniami młodego Wertera* J.W. Goethego.

Książki zbójce mogą być narzędziami do operacji na sobie samym, potrafią zmienić bieg życia, stracić w beznadzieję albo naładować energią do fascynujących i niebezpiecznych podróży. Jedną z nich są *Cierpienia młodego Wertera*, które dostarczają paliwa do ponownego uruchomienia mitu Zakochanej Osoby. Epistolarna powieść Goethego o destrukcyjnej miłości to kopalnia postaw przedkładających uczucie ponad wszelką racjonalność i była aktualizowana w licznych ujęciach pokoleniowych. Kolejne generacje odwoływały się do postaci Wertera, żeby dopełniać własne narracje o pędzie ku śmierci czy miłości, której nie da się znieść. Zamiast rekonstrukcji powieściowej akcji proponujemy tożsamościowy kalejdoskop. Werter zesta-

Werter, fot. Łukasz Kulpa

wiony z romantyczną poezją i namysłem teoretycznym nad miłością, filtrowany przez japońskie kluby samobójcze, twórczość muzyczną sad boys, a także powracającą kulturę emo. Samotny, wyalienowany Werter staje się przyczynkiem do opowieści o miłości własnej, performowaniu siebie, igraniu ze śmiercią i produkowaniu nowych sposobów bycia i kochania. W spektaklu wykorzystywane są głośne efekty dźwiękowe (m.in. wybuchy). Osoby wrażliwe na ten rodzaj efektów prosimy o zachowanie szczególnej ostrożności.

- » 18.01.2025, sobota, godz. 19.00, mała scena TPB
- » 19.01.2025, niedziela, godz. 18.00, mała scena TPB

Fight Club, czyli męskie kręgi

Reżyseria Marcel Osowicki, tekst, dramaturgia, kompozycje muzyczne Jakub Zalasa, scenografia, światło, wizualizacje Jakub Kotynia, kostiumy Kamila Wdowska, choreografia Martyna Dyląg, realizatorzy Bartłomiej Chmara, Daria Głównczyńska, Marcin Muszyński, producentka Magdalena Niedźwiecka, inspicjentka Hanna Gruszczyńska, występują Paweł L. Gilewski, Marian Jaskulski, Karol Franek Nowiński, Jerzy Pożarowski, Michalina Rodak, Marcin Zawodziński. Spektakl inspirowany filmem *Fight Club* na podstawie powieści Chucka Palahniuka.

Peryferia. Pralnia Jutrzenka. Grupa mężczyzn z „marginesu społecznego” spotyka się na męskich kręgach. Porównują doświadczenia i dochodzą jednoznacznie do wniosku: nie załapałiśmy się na zmianę. Pełni gniewu postanawiają skonstruować własny porządek terapeutyczny, oparty na prostszych, ulicznych zasadach. Pragną obdarować swoimi wnioskami cały świat, a przy okazji, zapisać się na kartach historii. Spektakl podejmuje tematy kryzysu męskości, wpływu popkultury na jednostkę oraz współczesnych postaw antysystemowych. Równocześnie jest próbą powołania do życia nowej narracji na temat męskości, opartej na afirmacji porażki.

- » 31.01.2025, piątek – PREMIERA

Zemsta

Reżyseria Radosław Rychcik, scenografia, kostiumy, reżyseria światła Łukasz Błażejewski, muzyka Michał Lis, inspicjent Adam Pakieła, występują Paweł L. Gilewski, Adam Graczyk, Marian Jaskulski, Dagmara Mrowiec-Matuszak, Emilia Piech, Jerzy Pożarowski, Michał Surówka.

Zemsta to arcydramat polskiego mistrza komedii: najbardziej znany polski utwór sceniczny, który trwale wpisał się w kanon rodzimej kultury. To jednocześnie zjadliwa satyra, w której wciąż możemy przeglądać się

jak w lustrze, śledząc katalog naszych wad i przywar. Wystawienie *Zemsty* wpisuje się w misję promowania klasyki i stworzenia przedstawienia atrakcyjnego zarówno dla dorosłych widzów/widzek, jak i młodzieży szkolnej. W brawurowym odczytaniu Radka Rychcika, słynącego z odważnych połączeń kanonu literatury z popkulturą, akcja dramatu zostanie umiejscowiona na Dzikim Zachodzie. Przy poszanowaniu słów i sensów zawartych w utworze Fredry twórcy postarają się zmierzyć z konwencją klasycznego westernu – opowieści o wyrównywaniu rachunków, szukania sprawiedliwości – wydobywającej na nowo całą brawurowość fredrowskiego humoru.

INF. JAGODA JÓŹWIAK

TEATRALNY BILET DLA CZYTELNIKÓW „BIK-u”

Ze styczniowym numerem
„BIK-u” bilety na spektakl:

Werter

15 stycznia o godz. 19.00
w cenie 25 zł!

Jeden egzemplarz „BIK-u” uprawnia
do zakupu maksymalnie 2 biletów na jeden
spektakl w promocyjnej cenie.

Liczba miejsc objętych promocją jest ograniczona.

Wojewódzka
i Miejska Biblioteka
Publiczna im. dr.
Witolda Bełzy

Wojewódzka i Miejska
Biblioteka Publiczna
w Bydgoszczy

» 8.01.2025, środa, godz. 18.00, Biblioteka Główna,
Stary Rynek 24

Bydgoska Środa Literacka – Arleta Jaworska

Wioletta Arleta Jaworska rozpoczęła swoją poetycką drogę jeszcze jako nastolatka, od uczestnictwa w spotkaniach Konińskiego Klubu Literackiego. Jest laureatką kilkudziesięciu ogólnopolskich konkursów poetyckich. Jej utwory były zamieszczane w wielu po-

kursowych almanachach oraz antologiach. Wiersze poetki można znaleźć również w prasie literackiej. Należy do Grupy Literycznej Na Krechę. Stypendystka ZAiKS-u. Członek SPP – Oddział Wielkopolski. W swojej twórczości kieruje się sentencją *ubi vita, ibi poesis* (gdzie życie, tam i poezja). Pierwsza poetycka książka *insomnia. podżebrze* (FONT, Poznań 2020), a w 2022 drugi tom poetycki *na wstecznym* (Lublin).

» 16.01.2025, czwartek, godz. 18.00,
Biblioteka Główna – strych; wstęp wolny

Projektor

Każdego miesiąca, w sercu miasta, za darmo, prezentujemy nowy zestaw filmów, wśród nich absolutne klasyki i obrazy mniej popularne, te ambitne i zupełnie rozrykliwe. Projektor realizowany jest we współpracy z Bulwarem Filmowym. Repertuar: biblioteka.bydgoszcz.pl – zakładka Projektor.

EkoFerie w Bibliotece u Bełzy 2025

Czysta Bydgoszcz wspólnie z WiMBP w Bydgoszczy zapraszają na zimowe EkoFerie – cykl warsztatów recyklingowych dla dzieci. Zajęcia bezpłatne, finansowane przez miasto Bydgoszcz. Wyłącznie na zapisy – limit miejsc.

» 20.01.2025, poniedziałek, godz. 11.00,
Biblioteka Główna, Stary Rynek 24

Od wiosny do zimy: przyroda w ruchu – miniwykład i warsztaty recyklingowe

Zapisy od 13 stycznia pod nr. tel. 512 806 564.

» 22.01.2025, środa, godz. 11.00, Biblioteka Główna

Zimowa szkoła przetrwania zwierząt – miniwykład i warsztaty recyklingowe

Zapisy od 13 stycznia pod nr. tel. 512 806 564.

» 24.01.2025, piątek, godz. 11.00, Biblioteka Główna

Zimowy look recyklingowy: projektowanie ciepłych dodatków – miniwykład i warsztaty recyklingowe

Zapisy od 13 stycznia pod nr. tel. 512 806 564.

» 27.01.2025, poniedziałek, godz. 11.00, Biblioteka Główna

Ziemia w płynnej równowadze: woda i klimat – miniwykład i warsztaty recyklingowe

Zapisy od 20 stycznia pod nr. tel. 512 806 564.

» 29.01.2025, środa, godz. 11.00, Biblioteka Główna

Mroźne wyzwania: ludzie i zwierzęta w najzimniejszych miejscach Ziemi – miniwykład i warsztaty recyklingowe

Zapisy od 20 stycznia pod nr. tel. 512 806 564.

» 31.01.2025, piątek, godz. 12.00,
Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5

Fakty czy mity: odkrywamy leczniczą i kosmetyczną moc ziół – miniwykład i warsztaty zielarskie

Zapisy od 20 stycznia pod nr. tel. 512 806 564.

» 20–31 stycznia 2025, poniedziałki, środy, piątki,
godz. 10.00, Biblioteka Główna – strych; wstęp wolny

Filmowe Ferie z Projekтором dla dzieci

Przygotowaliśmy starannie dobrany repertuar, który dostarczy niezapomnianych wrażeń. Zapraszamy na filmy pełne barwnych postaci i zabawnych przygód. Repertuar: biblioteka.bydgoszcz.pl/projektor. Grupy zorganizowane: rezerwacje miejsc, tel. 52 33 99 227.

Zajęcia edukacyjne w filiach bibliotecznych

W styczniu w 21 filiach bibliotecznych WiMBP im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy odbędzie się łącznie 87 imprez tematycznych, m.in.: zajęcia edukacyjne, literackie, teatralne, warsztaty plastyczne, konkursy plastyczne, czytelnice i recytatorskie oraz cykliczne spotkania z książką połączone z elementami pedagogiki zabawy. Szczegółowy harmonogram dostępny na: biblioteka.bydgoszcz.pl.

INF. JOLANTA PLANER

Miejskie
Centrum Kultury

MIĘSKIE
CENTRUM
KULTURY
w Bydgoszczy

» 6.01.2025, poniedziałek, godz. 12.00, sala kinowo-widowiskowa; bilet: 30 zł, do nabycia w kasie MCK

Koncert Noworoczny Nadziei czas

Koncert w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca Płomienie z MDK nr 4 oraz kapeli w składzie: Paulina Krakowian-Biernacka (skrzypce), Michał Stropa (akordeon),

Michał Kwaśniak (skrzypce), Jacek Kwaśniak (peskujonalia), Grzegorz Kuryła (akordeon, kontrabas), Kamil Szafranski (akordeon). Koncert odbędzie się w atmosferze pełnej świątecznego ciepła i radości. W repertuarze znajdują się najpiękniejsze polskie koledy i pastorałki w wyjątkowych aranżacjach, a całość dopełnią żywiołowe tańce z różnych regionów Polski. Barwne, tradycyjne stroje ludowe, w których wystąpią artyści, nadadzą koncertowi autentyczny, ludowy charakter, przybliżając widzom piękno polskiego folkloru.

» 7.01.2025, wtorek, godz. 20.00, radiokultura.pl

Bogactwa przebrane (8): Delphine de Vigan

Urodzona w 1966 roku na przedmieściach Paryża francuska pisarka Delphine de Vigan jest jak dotąd autorką 10 książek. We Francji mają już one status bestsellerów, a de Vigan udało się zgarnąć za nie bodaj wszystkie najważniejsze nagrody literackie w kraju nad Loarą, a także ministerialny Order Sztuki i Literatury. Aż cztery spośród jej powieści doczekały się filmowych adaptacji. Książkę z 2007 roku zatytułowaną *No i ja*, przełomową dla kariery pisarskiej de Vigan, wyprzedaną w liczbie ponad 100 tys. egzemplarzy i tłumaczoną na ponad 20 języków, zekranizowała trzy lata później Zabou Breitman. *Ukryte godziny* z 2009 roku przeniosł w 2015 na telewizyjny ekran Philippe Harel. W tym samym 2015 roku ukazała się *Prawdziwa historia*, którą w dwa lata później, na podstawie scenariusza Oliviera Assayasa, zekranizował Roman Polański, w głównych rolach obsadzając Emmanuelle Seigner i Evę Green. W roku ubiegłym zaś po najnowszą póki co powieść de Vigan, i zarazem pierwszą opublikowaną w prestiżowym Éditions Gallimard, *Les enfants sont rois* (która w Polsce ukazała się aż dwukrotnie, pod dwoma różnymi tytułami: *INSTAdzieci* oraz *Zaginienie Kimmy Diore*) sięgnęła – na spółkę z francuskim producentem Habanita Fédération – telewizja Disneya. Powstał w ten sposób sześcioczęściowy, podrasowany w kierunku kryminału

sensu stricto, miniseriał, znany w Polsce jako *Zniknięcie Kimmy Diore* (w książce detektywistyczny wątek był jedynie pretekstem dla ukazania innego, społeczno-psychologicznego problemu)... O twórczości Delphine de Vigan opowie w kolejnym odcinku swojego podcastu literackiego Emilia Walczak.

» 11.01.2025, sobota, godz. 9.00,
przystanek Nakiełska/Notecka

Kultura na świeżym, wyprawy kobiece zvol. 30: Górny Kanał Noteci

Spotykamy się o godz. 9.00, by wzdłuż Strugi Młyńskiej ruszyć nad Górny Kanał Noteci. Jest to przepiękne miejsce, gdzie chwilę pochodzimy, by następnie wrócić do Bydgoszczy. Dystans: 32 km.

» 12.01.2025, niedziela, godz. 5.45,
dworzec PKP Bydgoszcz Główna

Kultura na świeżym vol. 128: Puszcza Bydgoska

Pociąg do Cierpic Kąkolu o godz. 6.00, powrót z Cierpic Kąkolu o 18.15. Na wycieczkę zapraszamy wraz z Grzegorzem Gałązką, który będzie tego dnia nam przewodził i tak pisze o tym, co nas czeka: „Kolejny raz mam przyjemność zabrać was na wycieczkę po szczytach Korony Puszczy Bydgoskiej, czyli wydmach, które przekraczają 100 m n.p.m. Tym razem wybierzemy się na południowy kraniec puszczy, gdzie po ok. 8 km zaczniemy zaliczać powoli mniejsze wydmy, aby w końcu wejść na Górę Toruńską (109 m n.p.m.), czyli jedną z większych nazwanych wydm puszczy. Następnie udamy się w kierunku jez. Nowego, idąc po lub obok poziomu, które pokazuje 100 m. Po zaliczeniu jeziora (niekąpielowe) udamy się w drogę powrotną, przechodząc przez teren jednego z największych pożarów lasów w historii Polski po II wojnie światowej. Trasa ma charakter pętli (w Cierpicach Kąkolu przy peronie jest parking, na miejscu jesteśmy o 6.28; kto chce, może podjechać autem, gdyż powrót jest w to samo miejsce), a planowany dystans to ok. 28–30 km i 250–300 m przewyższeń. Zaczniemy i skończymy wycieczkę na przystanku kolejowym Cierpice Kąkol. Z racji, że zaczynamy wędrowkę o 6.30, to na pierwszą godzinę marszu przydadzą nam się latarki. Ponadto po drodze nie mijamy żadnych sklepów, więc musicie być przygotowani z piciem i prowiantem na te 9 godzin. O wygodnym obuwiu i stroju adekwatnym do pory roku chyba nie musimy wspominać”.

» 17.01.2025, piątek, godz. 18.00, sala kinowo-widowiskowa; bilety: 40 zł w przedsprzedaży (do 31.12.2024) / 50 zł (do 17.01.2025), do nabycia w kasie MCK i na bilety24.pl

Koncert zespołu Czeresnie

Czeresnie w mieście to już piąta odsłona dziecięcej twórczości Andrzeja Zagajewskiego, laureata Paszportu „Polityki” w kategorii muzyka popularna, na co dzień frontmana folkpunkowej Hańby! oraz pedagoga i producenta muzycznego. Album przepelniony jest inspiracjami muzyką świata, które na język żywych instrumentów przełożyli znani z Hańby! Wojciech Wędzicha (klarnet i saksofon), Jakub Lewicki (tuba i sakshorn) oraz Sebastian Kaszyca (instrumenty perkusyjne). Czeresnie to jednak nie tylko albumy, ale także żywiolowe występy, podczas których najmłodszy słuchacz, zgodnie z ideą przyświecającą muzykom, zapraszani są do pełnoprawnego uczestnictwa w koncercie muzycznym. Tym razem zespół Czeresnie zabierze was do miasta, głośniego i pędzącego, które fascynuje i oniemiała. Jak zawsze tanecznie i żywiolowo, starają się poruszać tematy ważne dla małych i dużych odbiorców. Towarzyszą kurierowi, zaglądają na budowę, wyruszają na wakacje. Martwią się światem dookoła i zmianami, które nas bezpośrednio dotyczą. Śpiewają o mieście, do którego każdy z nas chciałby dotrzeć, by czuć się w nim bezpiecznie.

» 18.01.2025, sobota, godz. 19.00, sala kinowo-widowiskowa; bilety na bilety24.pl i w kasie MCK

Premiery Płyty: Ptaki – Godot

Koncert premierowy *Godota*, na którym wybrzmiały zarówno nowe kompozycje, ale też utwory znane z poprzednich płyt grupy.

Ptaki – zespół rockowy założony w 2002 przez Sebastiana Makowskiego (wokalista, autor tekstów, kompozytor) i Piotra Łukaszewskiego (kompozytor, producent,

gitarzysta grający wcześniej m.in. w zespołach TSA Evolution, Skawalker, IRA oraz KarmaComa). Występowali m.in. na Festiwalu w Opolu (2005), TopTrendy (2005), Węgorzewie (2005). W 2004 nominowani do Fryderyków w dwóch kategoriach: album roku, nowa twarz fotografii. Utwór *Chroń to co masz* był oficjalnym singlem promującym w Polsce film *Spider-Man 2*.

Barka „Lemara”

» 17.01.2025, piątek, godz. 19.00; wstęp wolny, wejściówki do pobrania w Muzeum Legend Szyperskich (ul. Spichlerna 1) lub rezerwacja tel.: 503 584 840

Zabawa na 105 fajerek, czyli styczniowe historie znad Brdy

Tradycyjna już potańcówka kostiumowa na barce „Lemara”, odmierzająca kolejne rocznice powrotu Bydgoszczy w granice Polski, tym razem odbędzie się w dwóch odsłonach. Rok 2025 przynosi nam bowiem także okrągłą, 80. rocznicę zwycięskich walk o miasto w styczniu 1945. Stylizujemy się zatem na lata 20. oraz 40. Przygotujemy się na blask cekinów i spinek w mankietach, wypożyczymy toczki i cylindry, zapuścimy i wypomadujemy wąsiki.

» 24.01.2025, piątek, godz. 19.00; wstęp wolny, wejściówki do pobrania w Muzeum Legend Szyperskich (ul. Spichlerna 1) lub rezerwacja tel.: 503 584 840

Pod ferdeką, u Cioci Unrry: słodko-gorzki rok 1945

Radość z wypędzenia hitlerowców miesza się z wielką niewiadomą losu wycieńczonej wojną Polski. Jak jednak radośnie nie zatańczyć, kiedy w ładowni barki są właśnie otwierane skrzynki z aprowizacją z demobilu? Stylizacja wieczoru: militarno-cywilny szyk lat 40., aktywny partyjny kontra buntownicza młodzież, zasłuchani w jazzie dandy-si i portowi robotnicy.

Zespół Pałacowo-
Parkowy
w Ostromecku

» 12.01.2025, niedziela, godz. 16.00, Pałac Nowy w Ostromecku; wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona, obowiązuje rezerwacja miejsc pod nr. tel. 785 250 182, lub mailowo: recepca@palaceostromecko.pl

Harfowy koncert zimowy

» 19.01.2025, niedziela, godz. 16.00, Pałac Nowy w Ostromecku; bilety: 20 zł, dostępne w kasie MCK, na bilety24.pl lub w recepcji Pałacu Nowego w dniu koncertu; liczba miejsc ograniczona

Tribute to Czesław Niemen

Piosenki Czesława Niemena doczekały się znakomitych interpretatorów. Zalicza się do nich Joachim Perlik, uznawany przez krytyków muzycznych za najlepszego wykonawcę utworów mistrza. Perlik wywodzi się ze studenckiego środowiska artystycznego przełomu

lat 70. i 80. oraz Klubu Twórców Studenckich „Beanus”. W latach 90. był wokalistą grupy rockowej West. Poza szeregiem nagranych koncertów zespół nagrał także płytę. Kolejny, trwający 7 lat etap pracy artystycznej to telewizyjna Jedynka, zainspirowany twórczością Niemena, przy każdej nadarzającej się okazji włączał jej elementy do swojego repertuaru. W końcu postanowił sprawdzić, jak poradzi sobie z muzyką wielkiego artysty na poważnie. Efektem tej próby jest wydana w 2005 płyta solowa *Wspomnienie o...*, zawierająca największe i najbardziej popularne przeboje Niemena.

Dom Liter

DOM LITER

» 10.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. Podwale 15; wstęp wolny

Spotkanie z Małgorzatą Halber wokół *Hałasu*

fot. Patryk Wiśniewski

Trudno dziś skupić na czymś uwagę. Nieustannie docierają do nas angażujące informacje, wiadomości, powiadomienia. W czasach, gdy jesteśmy stale dostępni, trudno znaleźć spokój. To jest książka o jego braku. O polaryzacji w sieci, chaosie informacyjnym, kapitalizowaniu naszego zaangażowania, o samotności, rozpraszaniu uwagi, ale też o współczesnej pracy i hałaśliwych miastach, w których żyjemy. O trudnej do zniesienia kakofonii. A także o możliwych drogach ucieczki. O tym, co jest w ważne, i jak poszukać schronienia.

Małgorzata Halber – urodzona w 1979 roku w Warszawie. Pisarka i rysownicza, uprawiała też inne zawody. Magistra filozofii, feministka. Autorka *Najgorszego człowieka na świecie* i lifestyle'owego komiksu *Bohater*. Brała udział w wystawach zbiorowych i indywidualnych oraz publikowała. Mieszka w Warszawie i Zakrocymiu. Chciałaby, żeby ludzie byli dla siebie mili, a Polska bogata.

Spotkanie z Małgorzatą Halber poprowadzi Mona Grabarek. Książki autorki będą dostępne w Domu Liter na stoisku księgarni Toniebjaka.

- » 11.01.2025, sobota, godz. 12.00, ul. Podwale 15 – spotkanie organizacyjne
- » 24.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. Podwale 15 – pierwsze spotkanie warsztatowe
- » 25.01.2025, sobota, godz. 11.00, ul. Podwale 15 – drugie spotkanie warsztatowe

Warsztaty pisarstwa dokumentalnego z Mikołajem Gryenbergiem

fot. Jacek Poremba

Dom Liter zaprasza na warsztaty pisarskie z Mikołajem Gryenbergiem. Cykl obejmie pięć spotkań w ciągu pierwszego półrocza 2025 roku. Uczestnicy spotkań będą pracować nad tym, jak uzyskać od swoich bohaterów i bohaterów dobrą historię. Jak ich słuchać, jak nie przeszkadzać w opowiadaniu, ale również jak pomagać. Jak nagrywać, jak redagować i jak dawać

sobie radę z autoryzacją. Co wolno, a czego nie należy robić w pracy nad tekstem dokumentalnym. Będą też korzystać z różnych tekstów kultury, które są oparte na rozmowie.

Warsztaty są przeznaczone dla osób, które skończyły 17 lat. Liczba miejsc jest ograniczona. Prosimy każdą osobę, która chce wziąć udział w warsztatach, o napisanie krótkiego tekstu (tysiąc znaków ze spacjami) o tym, dlaczego chce w nich uczestniczyć. Zgłoszenia (z tekstem) prosimy przysyłać na adres: dom.liter@mck-bydgoszcz.pl.

Mikołaj Gryenberg (1966), pisarz, reporter i fotograf. Autor książek *Ocaleni z XX wieku* (2012), *Oskarżam Auschwitz. Opowieści rodzinne* (2014), *Księga wyjścia* (2018), *Poufne* (2020) i *Jezus umarł w Polsce* (2023). Za zbiór opowiadań *Rejwach* (2017) był nominowany do Nagrody Literackiej „Nike”.

» 11.01.2025, sobota, godz. 16.00, ul. Podwale 15; wstęp wolny

» 25.01.2025, sobota, godz. 16.00, ul. Podwale 15; wstęp wolny

Warsztaty pisarskie z Martą Kładź-Kocot [BRAK MIEJSC!]

Opowiadanie historii to podstawowa ludzka potrzeba. Każdy ma własną opowieść, ale żeby przelać ją na papier, potrzeba bardzo dużo rzeźbienia w słowach. Warsztaty pomogą zrozumieć, jak działają opowieści, a także dlaczego niekiedy coś w nich nie działa. Dostarczą konkretnej, solidnej wiedzy o technikach narracyjnych, operowaniu czasem i przestrzenią w narracji, tworzeniu bohaterów, budowaniu dialogów – oraz pomogą przełożyć tę wiedzę na praktykę. Warsztaty poprowadzi Marta Kładź-Kocot – literaturoznawczyni, pisarka i doświadczona redaktorka.

» 17.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. Podwale 15; wstęp wolny

Spotkanie z Ingą Iwasiów wokół *Bambino*

Maria, Janek, Anna, Stefan. Do Szczecina z różnych stron kraju przyjechali po wojnie nie z własnej woli, ale dlatego, że historia zdecydowała za nich, przesuwając granice, wyrwijąc ludzi z korzeniami, przecinając dotychczasowe życiorysy. Tylko Ula mieszka tu od zawsze, urodzona w niemieckiej rodzinie jako Ulrike, i w nowej Polsce zaciera ślady dawnej tożsamości. W zgruzowatym mieście chcą zacząć od nowa: kochać, śmiać się, mieć dzieci, jeździć nad morze. Nie mają tu nikogo, ale

ich drogi krzyżują się w barze Bambino, w którym część z nich pracuje, a część tam zachodzi. Czy Szczecin da im to, na co liczą i co im obiecano? Czy zdołają uwolnić się od przeszłości, która uporczywie nawiedza ich w snach?

Inga Iwasiów – krytyczka literacka, prozaiczka, literaturoznawczyni, publicystka, aktywistka, felietonistka. Autorka esejów: *Gender dla średnio zaawansowanych. Wykłady z teorii i praktyki czytania, Rewindykacje. Kobieta czytająca dzisiaj*; zbiorów wierszy: *Miłość i 39/41*; opowiadań *Smaki i dotyki*; powieści: *Bambino, Ku stońcu, Na krótko, W powietrzu, Pięćdziesiątka*; zbioru felietonów *Blogotony*; książki autobiograficznej *Umarł mi. Notatnik żałoby*. W 2019 roku ukazała się jej powieść *Kroniki oporu i miłości* nawiązująca do wydarzeń politycznych ostatnich lat, a w roku 2020 – zbiór szkiców *Odmrażanie. Literatura w potrzebie*. Felietonistka „Dużego Formatu”.

Spotkanie z Ingą Iwasiów poprowadzi Emilia Walczak. Książki autorki będą dostępne w Domu Litera stoisku księgarni Toniebajka. Na spotkaniu obecni będą również właściciele Wydawnictwa Drzazgi, które w listopadzie 2024 roku wznowiło debiutancką powieść Ingi Iwasiów *Bambino* w wydaniu zmienionym i rozszerzonym przez autorkę: Agata Chmielecka i Filip Fierek.

foto. Agata Zbylut

» do 31.01.2025, piątek, ul. Batorego 1/3

Aqua-Forte – wystawa artystów związanych z Bydgoszczą

Aqua forte oznacza „mocną wodę”. W sztuce termin ten odnosi się przede wszystkim do techniki graficznej, polegającej na wykonaniu rysunku na metalowej formie drukowej, uzyskiwanego za pomocą trawienia. Technika ta umożliwia tworzenie niezwykle bogatych tonów, delikatnych linii i wydobywania subtelnych niuansów w zestawieniach światła i cienia. W sensie metaforycznym *aqua forte* może symbolizować siłę i intensywność procesów twórczych, zdolność ujawniania ukrytych treści poprzez „wytrawianie” – odkrywanie głębi za sprawą dekonstrukcji rzeczywistego

przedstawienia. W wystawie *Aqua-Forte* uczestniczy 38 bydgoskich artystów reprezentujących różne dziedziny sztuki. Ekspozycję zdominowały dzieła z różnorodnymi interpretacjami tematu wody – jej piękna, formy, symboliki oraz potężnej, dwoistej natury, która jest zarówno życiodajna, jak i niszczyielska. W wystawie udział biorą: Piotr Badziąg, Anna Bochenek, Anna Bulla-Dembek, Ignacy Bulla, Agata Ciesielska-Shovkun, Ryszard Czajkowski, Aleksander Dętko, Anna Drejas, Jakub Elwertowski, Marta Filipiak i Łukasz Owczarzak, Dariusz Gackowski, Piotr Gojowy, Ewa Gordon, Jan Gordon, Piotr Aleksander Grodzki, Krystyna Grzybek, Inga Harasimowicz, Marta Ipczyńska, Marek Iwiński, Justyna Jułga, Wojciech Kowalczyk, Aleksandra Kucwicz-Wasilewska, Bogusław Kuraś, Jarosław Majewski, Waldemar Malak, Ewa Miller, Maryla Rakowska-Molenda, Marek Noniewicz, Darek Nycz, Łukasz Patelczyk, Grzegorz Pleszyński, Marta Rosenthal, Magdalena Rucińska, Jarosław Sankowski, Piotr Tołoczko, Katarzyna Tretyń, Radek Turek.

Piotr Gojowy, *Alta Aqua*, technika mieszana, 30 x 40 cm

GŁĘBOKI NUR / THE DEEP DIVE. AQUA-TORTA

INTASUD EJA Marta Ipczyńska

Marta Ipczyńska, Głęboki nur, akwaforta

Styczeń w Domu Liter

10.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. Podwale 15; wstęp wolny

Spotkanie z Małgorzatą Halber wokół *Hałasu*

11.01.2025, sobota, godz. 12.00, ul. Podwale 15
– spotkanie organizacyjne

24.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. Podwale 15
– pierwsze spotkanie warsztatowe

25.01.2025, sobota, godz. 11.00, ul. Podwale 15
– drugie spotkanie warsztatowe

**Warsztaty pisarstwa dokumentalnego
z Mikołajem Gryńbergiem**

11.01.2025, sobota, godz. 16.00, ul. Podwale 15; wstęp wolny

25.01.2025, sobota, godz. 16.00, ul. Podwale 15; wstęp wolny

**Warsztaty pisarskie z Martą Kładź-Kocot
[BRAK MIEJSC!]**

17.01.2025, piątek, godz. 18.00, ul. Podwale 15; wstęp wolny

Spotkanie z Inną Iwasiów wokół *Bambino*

Szczegóły, aktualności: facebook.com/dom.liter

